БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 йил чиқиши

№ 130 (3868).

5 ИЮЛЬ

ЖУМА

1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИГА БАҒИШЛАНГАН БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ

МИНСК, 4 июль. (ТАСС мухбири). Қишлоқларни қайта қуриш тажрибаларини алмашиш юзасидан чақирилган Бутуниттифоқ кенгаш семинарининг қатнашчилари Белоруссия хўжаликлари бўйлаб қилган икки кунлик сафардан сўнг бугун яна Минскка ялпи мажлисга йиғилдилар. СССР қишлоқ хўжалик министри В. В. Мацкевич «Қурилишни концентрациялаш ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ҳисобига капитал маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш тўғрисида» доклад қилди.

ЖАМОЛ АБДИЛ НОСИР МОСКВАГА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан, Бирлашган Араб Республикасининг Президенти ва Араб социалистик союзининг раиси Жамол Абдил Носир 4 июлда расмий визит билан Москвага келди.

Внуково аэродромида қурматли меҳмонни Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. (ТАСС).

ВЕНГРИЯЛИК ДЎСТЛАР ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

МОСКВА, 4 июль. (ТАСС мухбири). Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Янош Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси бугун Москвадан Ватанига жўнаб кетди. Делегация КПСС Марказий Комитети ва СССР ҳукумати таклифига биноан расмий дўстона визит билан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган эди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XII пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

4 июлда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XII пленуми очилди.

Пленум «Ўзбекистон партия ташкилотларининг КПСС XXIII съезди қарорларини бажариш борасидаги ташкилий ва сиёсий ишларини кучайтириш тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВ докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. РАСУЛОВ, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. ШАМСИДДИНОВ, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. А. АБДУРАЗЗОҚОВ, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Қ. КАМОЛОВ, Булунғур район партия комитетининг биринчи секретари Х. РИЗАЕВ, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. РАҲИМОВ, Сирдарё область партия комитетининг иккинчи секретари П. И. СОКОЛОВ, «Узбекуголь» комбинати юклаш-транспорт бошқармаси электровозининг машинисти А. МИРЗАРАҲИМОВ, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. МУРТАЗОЕВ, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. УСМОНОВ, «Правда Востока» газетасининг редактори В. А. АРХАНГЕЛЬСКИЙ, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. МУРОДОВ, Наманган область партия комитетининг биринчи секретари А. А. ХУЖАЕВ, Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг раиси М. Т. ТУРСУНОВ ўртоқлар қатнашдилар.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Н. А. ПЕТРОВИЧЕВ, КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг сектор мудири А. А. МАРГУНОВ ўртоқлар қатнашмоқда.

Пленум ўз ишини давом эттирмоқда.

ФАХРЛИ БУРЧ, ЮКСАК ИСТЕЪДОД

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИ

4 июлда ўқитувчиларнинг Бутуниттифоқ съезди ўз ишини давом эттирди. Делегатлар «Ўрта умумий таълим мактабларининг аҳволи ва уларнинг ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» СССР маориф министри М. А. Прокофьев қилган докладни муҳокама қилдилар.

Эрталабки мажлисда **Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев** ўртоқлар қатнашдилар.

Музокараларни Грузия ССР маориф министри **Т. В. Лашкарашвили** бошлаб берди. У, республиканинг халқ маорифи соҳасида эришган ютуқлари тўғрисида гапириб ҳали ҳал қилинмаган проблемаларни ҳам тилга олди. Унинг фикрича, мактаблар янги ўқув программаси ва планларга ўтиш муносабати билан ўқитувчиларни қайта тайёрлашни тўғри ташкил қилиш энг муҳим ишдир. Қайта тайёрлаш курсларидагина эмас, шу билан бирга педагогика институтларининг сиртқи бўлимларида ҳам малакани ошириш мумкин. Министр ўқувчиларнинг билим сифатини ошириш учун республикада амалга оширилаётган чоралар тўғрисида гапириб ўтди.

Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг раиси **Т. П. Янушковская** минбарга чиқди.

Совет мактаби олдида турган жиддий вазифалар, деб таъкидлади у, ўқитувчиларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тайёрлашга янада юксак талаблар қўяди. Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи мана шу тайёрлашни кучайтиришни, ҳар бир муаллимда марксча-ленинча дунёқарашни, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишни тарбиялаб етиштиришни ўз бурчи деб билади.

Якутиядан келган ўқитувчи **Е. С. Оконешникова** Совет ҳокимиятининг 50 йили мобайнида Якутия қолоқ, феодал-патриархал чекка ўлкадан ривожланган социалистик республикага айланди, деди. Якутиянинг 16 институти ва университетида мингга яқин илмий ходим ишламоқда. Якутия мактабларида жонажон ўлкани ўрганиш, ўқувчиларни совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялаш юзасидан марoқли ишлар қилинмоқда.

Киев областидаги Куйбишев номли колхоз правлениеси раиси **П. Л. Сиромаха** нутқини делегатлар қизиқиб тингладилар. У, ёш авлодни тарбиялашда колхоз жамоатчилиги мактабга қандай ёрдам бераётганлиги тўғрисида гапирди. Колхоз ўз маблағлари ҳисобига 560 ўринли ўрта мактаб биносини қуриб берди, тез орада 140 ўринли янги болалар боғчаси биноси эшикларини очади. Колхоз кўмаги билан мактабда кабинетлар ва ўқув устахоналари жиҳозланди. Ўқувчилар колхоз ҳисобига овқатланадилар. Каникул даврида правление болаларни пионер лагерига юборади, улар учун жонажон мамлакат бўйлаб экскурсиялар уюштиради.

Ўқитувчилар — колхоз оиласининг ҳурматли аъзоларидир. Ҳурмат тахтасидаги илғор колхозчиларнинг портретлари ёнида энг яхши ўқитувчиларнинг портретларини ҳам кўриш мумкин. Педагоглар мукофотлар оладилар, соғломлаштириш муассасаларига йўлланмалар олиб турадилар. Мактабни битириб чиққанларнинг кўплари олий ва ўрта ўқув юртларида таълим олмоқда. Улар орасида колхоз стипендиатлари ҳам бор. Улар институтларни тамомлаганлардан кейин жонажон колхозларида ишлагани қайтиб келадилар. Ўқитувчилар ва колхоз мутахассисларининг ярмидан ортиғи, шу жумладан мен ҳам ўз мактабимизни битириб чиққан кишилармиз, деди П. Л. Сиромаха.

Съезд делегатлари ва меҳмонлар қизғин кутиб олган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ **Л. И. Брежневга** сўз берилади. Зўр эътибор билан тингланган Л. И. Брежнев нутқи қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Азиз ўртоқлар!

Ўқитувчиларнинг шу қадар кўп вакиллари қатнашган кенг Бутуниттифоқ съезди чақирилганлиги мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида катта воқеадир. Съездда совет зиёлиларининг шундай бир намояндалари тўпланганки, буларга ҳаммамиз учун энг қадрли бўлган иш — ёш авлодни — коммунистик жамиятни қурувчилар авлодини тарбиялаш иши ишониб топширилган.

Коммунистик партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати сизларни чин юракдан табриклайди ва съездингиз ишига муваффақиятлар тилайди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати, бутун халқимиз мактабга, совет ўқитувчисига катта эътибор бермоқдалар. Маориф мамлакатимиз ҳаётининг бир қисмидир. Инсон билимларининг пойдевори, инсон дунёқарашининг асослари мактабнинг ўзида вужудга келади, инсоннинг характери шаклланади. Совет кишисининг қиёфасини белгилаб берувчи сифатларнинг ҳаммаси — унинг коммунистик онглилиги, меҳнатга муҳаббати, ватанпарварлиги, инсонпарварлиги интернационализм туйғулари — мактабнинг таъсири остида ва актив иштироки билан тарбияланади. Буни ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкин.

Сизлар халқ маорифини янада ривожлантириш масалаларини муҳокама қилиш учун тўплангансиз. Бу — катта давлат ва жамоат аҳамиятига эга бўлган иш. СССР маориф министри ўртоқ Прокофьевнинг докладида, съезд делегатларининг нутқларида ҳозирги кунда мактабимиз қандай ҳаёт кечираётганлиги ва коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи мактаб олдига қандай вазифалар қўяётганлиги айтиб ўтилди. Сизларнинг съездларингиз шу масалаларни муҳокама қилиб халқ маорифининг эллик йил ичидаги ривожланишини якунлаб бераётир, деса бўлади.

Совет ҳокимиятининг В. И. Ленин имзолаган биринчи декретлари орасида сулҳ тўғрисидаги, ер тўғрисидаги, заводлар ва банкларни национализация қилиш тўғрисидаги декретлар билан бир қаторда халқ маорифи тўғрисидаги, саводсизликни тугатиш ва умумий таълим тўғрисидаги декретлар ҳам бор эди. В. И. Ленин партиянинг халқ маорифи тўғрисида, ўқитувчи тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилишга даъват этди. Ўзи ажойиб муаллим оиласида ўсиб етишган В. И. Ленин педагоглик меҳнати осон эмаслигини яхши билар, бу меҳнатни қадрлар ва ҳурматлар эди. В. И. Ленин халқ «муаллимини буржуазия жамиятида ҳеч қачон илгари ва ҳозир ҳам турмаган ва туриши мумкин бўлмаган юксакликларга кўтариш» вазифасини қўйди. Бу кўрсатма партия ва Совет ҳукумати маданий сиёсатининг асосларидан бири бўлиб қолди.

Ўша маҳалларда халқ маорифини ёш совет республикасининг мудофаа ва халқ хўжалигини қайта тиклаш фронтлари билан бир қатордаги учинчи фронти дейишар эди. Халқ маорифи бошланган кунданоқ у мамлакатимизнинг кўп миллатли хусусиятини ҳисобга олиб халқлар дўстлигининг ленинча сиёсати белгилаб берган мустаҳкам негизларда таркиб топди вэ ривожланди. Совет ҳокимияти кўпгина элатларга фақат мактабгина бериб қолмасдан, шу билан бирга илгари уларнинг ўзида бўлмаган ёзувни ҳам берди.

Маданий революция социалистик революциянинг ажралмас қисми бўлиб қолди. Бу революция жамиятимизнинг маънавий ҳаётидаги чинакам революция бўлиб ёш республиканинг ҳамма халқларига билим йўлларини, ўтмиш авлодларнинг ҳаммаси тўплаган маданият хазиналарини очиб берди, жаҳон маданиятини ривожлантиришдаги янги социалистик босқичга негиз солди. Совет давлатидаги маданий революциянинг аҳамияти ва натижаларига муносиб баҳо бермоқ учун капитализмдан бизга мерос бўлиб қолган мамлакат фақат камбағал ва уруш хонавайрон қилган мамлакатдангина иборат бўлиб қолганлигини эслаб ўтиш фойдали бўлади. Бу мамлакатнинг халқи маданият ва маориф соҳасида шафқатсиз таланган эди. Революциядан олдинги Россияда аҳолининг тўртдан уч қисми ўқиш ва ёзишни билмас эди. Совет Иттифоқи эса аслини олганда ёппасига саводхон мамлакат бўлиб қолди. Олий ва ўрта махсус маълумотли кишилар революциядан олдин мана шу жуда катта мамлакатда уч юз минг кишига етар-етмас эди, ҳозирги вақтда эса фақат сизларнинг касбингиздаги кишилар яъни ўқитувчилар бизда икки ярим миллион киши ҳисобланади. Мактаб терминологиясидан фойдаланиб гапирадиган бўлсак, энг каттиқ қўлли ўқитувчи яъни тарих бизнинг мамлакатимизга, «халқ маорифи» деган фандан энг юқори баҳо қўйди, дейиш мумкин. Дарҳақиқат, инсоният Совет Иттифоқида бўлганидек билим ва маданият чўққиларига ҳеч қачон шу қадар тез кўтарилмаган эди.

Зафарли социалистик революция қилган совет халқи олдида жуда қийин вазифалар турарди. Саноатни қайта тиклаш вэ қуриш қишлоқ хўжалигини социализм изига ўтказиш, мудофаани мустаҳкамлаш, мамлакатни бошқаришни йўлга қўйиш керак эди. Бунинг учун, эввало, одамлар керак эди — социализм ишига берилган саводли, ўқимишли одамлар керак эди. Модомики биз мана бу синовларнинг ҳаммасидан шараф билан ўтиб олган эканмиз бунинг биринчи галдаги сабаби шуки, мамлакат мана шундай одамларни, мана шундай кадрларни тарбиялаб етиштирибди. Бу ишда совет мактабининг хизмати катта.

Октябрь ғалабаларини жанг майдонида қаттиқ туриб сақлаб қолган, урушлар вайрон қилган хўжаликни тиклаб иқтисодий қудратимизни вужудга келтирган, фан қалъаларини штурм қилиб, космосни забт этган қаҳрамонлар шижоатини, ўртоқлар биз юксак даражада қадрлаймиз. Мана шу ажойиб шижоатлар каторида ўқитувчининг ҳам меҳнати бор. Унинг меҳнати камтарин меҳнат бўлса ҳам, лекин бутун маънавий кучларни ҳар доим зўр бериб сақлашни, донишмандларча сабрли бўлишни ва буюк меҳр-муҳаббатни — болаларга, халққа ўз ишига, меҳр муҳаббатни талаб қилувчи меҳнатдир.

Партиямиз номидан, бутун совет халқи номидан шу меҳнат учун совет ўқитувчисига раҳмат!

Педагогларнинг катта группасига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганлиги ўқитувчиларимизнинг хизмати умумхалқ томонидан эътироф қилинганлигини яна бир марта ифодалади. Мукофотланганларнинг ва улар орқали ўқитувчиларнинг ҳаммасини олижаноб меҳнатларига шу қадар юксак баҳо берилганлиги билан чин кўнгилдан қутлашга ижозат бергайсиз.

Ўртоқлар!

Социализм бошқа ижтимоий системалардан шу билан фарқ қиладики, у ўзининг келажагини онгли равишда, муайян мақсадни кўзлаб ўзининг бутун тараққиёти билан тайёрлайди ва шакллантиради. Гап фақат планларни тузишда, шу планларга мувофиқ ҳозирги кунда мамлакат хўжалик комплексини, халққа беш ёки ўн йилдан кейин керак бўладиган янги саноат тармоқларини лойиҳалаб буларнинг заминини қураётганлигидагина эмас. Инсоннинг шаклланиши ва ижтимоий муносабатлар билан, яқин келгусида ва тағин ҳам олисроқ келажакда совет давлатининг тез ва мукаммал ривожланишини таъминлайдиган фан ва маданият тараққиёти билан алоқадор программаларнинг ҳам аҳамияти кам эмас.

Агар ишнинг шу томони назарда тутиладиган бўлса шу нарсани бемалол айтиш мумкинки бизнинг олдимизда турган вазифалар ўзининг аҳамияти жиҳатидан ҳам, миқёси жиҳатидан ҳам Совет ҳокимияти маданий революция даврида ҳал қилган жуда катта вазифалардан қолишмайди. Буни мана шу съездда эслатиб ўтиш ўринли бўлади. Чунки шу вазифаларни ҳал қилишда мактабга, ўқитувчиларга жуда масъулиятли роль ажратиб қўйилган.

Биз фан-техника революцияси даврида яшамоқдамиз. Ҳозирги куннинг ўзидаёқ иқтисодий потенциал тўғрисида, хўжаликни ривожлантириш истиқболлари тўғрисида фақат фойдали қазилмаларнинг запасларига, энергетика ресурсларига қараб ва одатдаги бошқа ўлчовлар билангина фикр юритилмайдиган бўлиб қолди. Уларнинг ролини камситмасдан туриб, тўла асос билан шуни айтиш мумкинки, ишчилар, инженерлар, олимларнинг миқдори ва албатта, билим даражаси, малакаси ҳам тобора катта аҳамият касб қилмоқда. Башарти келажак тўғрисида гапирадиган бўлсак, демак бир неча йилдан кейин саноат ва қишлоқ хўжалик ходимларининг, зиёлиларимизнинг сафларини тўлдирадиган мактаб ўқувчиларини ва студентларни ўқитиш кўлами ва сифати тўғрисида гапириш керак. Социологларнинг қилган фикрларига қараганда ҳозирги вақтнинг ўзидаёқ, масалан машинасозлик сингари тармоқ учун мутахассисларнинг саксон процентини техникум ёки тўлиқ ўрта мактаб ҳажмида билимга эга қилиб тайёрламоқ керак. Ҳозирги вақтда илм, инсоннинг ақл заковати, ҳар бир мамлакат тараққиёти ва қудратининг энг муҳим манбаи бўлиб қолмоқда.

Табиийдирки, фан-техника тез тараққий қилаётган ҳозирги вазиятда мактаб ўқувчиларни техниканинг энг замонавий даражасини акс эттирадиган билимлар билан қуроллантирмоқда. Ҳозирги замонда билимларнинг ҳажми жуда тез ўсиб бормоқда. — Олимларнинг қилган ҳисобига қараганда билимларнинг ҳажми ҳар саккиз йилда икки баравар кўпаймоқда. Бу эса ўқитиш методларини ҳамиша такомиллаштириб туришни, янги техника воситаларини педагогик процессга жорий қилишни талаб этади. Илмий информациянинг кўпайиб бораётган оқимларини системага сола билиш ишлаб чиқиш ва ўқувчиларга шундай бир тарзда етказиб бериш керакки бу нарса уларни турмуш кучоғига кирганларида ўзларига дуч келадиган янги техникани, янги технология процессларини эплаштира оладиган қилиб тайёрлашда ёрдам берадиган бўлсин. Яна бир муҳим нарса шуки, мактаб конкрет билимлар мазмунинигина бериб қолмасдан, шу билан бирга мана шу билимлар асосида мустақил хулосалар чиқаришни ҳам ўргатиши, ёшларга ижодий тафаккур қилиш кўникмаларини ҳам сингдириши лозим.

Ленин булар ишнинг фақат бир томони холос, ўртоқлар. Ишнинг аҳамияти бундан қолишмайдиган иккинчи томони ҳам бор. — Ёшларга коммунистик дунёқарашнинг асосларини сингдириш керак. Совет мактаби шунчаки ўқимишли одамларнигина тайёрлаб бераётгани йўқ. Совет мактаби ўз қучоғидан сиёсий саводли, коммунизм иши учун курашда ғоявий эътиқодли кишилар етишиб чиқиши учун ҳам жавоб беради. Мактаб сиёсатдан, синфлар курашидан ҳеч қачон четда турган эмас, четда туриши ҳам мумкин эмас. Коммунистик дунёқараш совет кишисининг узвий хусусияти бўлиши лозим.

Ватанимиз ҳаётининг ҳар бир куни тақлид қилишга арзийдиган қаҳрамонлик, гражданларча мардликнинг янги ажойиб намуналарини юзага чиқармоқда. Коммунистик партиянинг революцион тажрибаси, кекса бўғинларнинг намунаси, улар халққа фидокорона хизмат қилганлигининг намунаси. Ёш авлодни тарбиялаш учун жуда бой материал беради. Владимир Ильич Лениннинг ҳаёти ва фаолияти ҳам биз учун энг ёрқин, энг қимматли намунадир. Ленин идеяларининг хазинаси шундай жуда катта маънавий бойликдирки, ундан одамларнинг қанча-қанча бўғинлари улуғ ишлар учун билим ва илҳом олмоқда. Мамлакатимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб нишонлашга ҳозирланмоқда. Йигит ва қизларимизнинг бутун ҳаётида Ленин васиятларига амал қилиш истаги тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланаверсин. Бу истак ҳамма ёшларимизда чуқур ички эҳтиёж бўлиб қолсин.

Ҳар бир жамият ўзининг ахлоқий нормалар ва талаблар системасини ишлаб чиққан. Шахснинг коммунизм ишига содиқ бўлиши ва унинг душманларига нисбатан муросасизлик, текинхўрликка нисбатан сира тоқат қилмаслик, меҳнатсеварлик ҳамда барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари билан қардошларча бирдамлик сингари сифатларини жамиятимиз ҳамма нарсадан юқори қилиб қўяди! Мамлакат ўз бағрида тарбияланаётган ёшларда Ватанга муҳаббат ҳисларини, халққа хизмат қилиш, революция ғалабаларини ҳимоя қилиш, меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун курашиш истагини билдиришларини ривож топтириши мумкин.

Ўқитишни ўқувчиларни ахлоқий мукаммаллаштиришдан ажратиб бўлмайди ва ажратиш мумкин эмас. Буни сиз ўқитувчилар яхши биласиз. Сизлар болаларга математика ёки тарихдан, физика ёки жамиятшуносликдан, бошқа ҳар қандай фандан дарс бераётганингизда уларга турмушда зарур бўладиган билимларнигина айтиб бериш билан кифояланмай шу билан бирга уларга меҳнат қилишни, қийинчиликларни енгишни, ўзларига нисбатан танқидий назар билан қарашни, ўз олдиларига катта мақсадлар қўйишни ҳам ўргатасиз. Энг муҳими шуки, сизлар уларга мустақил ўйлашни ўргатасиз. Билимлар билан эътиқодлар фақат шундагина бир-бирига пайванд бўлади. Ёшларнинг улуғ идеяларимизни ёдлаб олинган сабоқ тарзида эмас, балки ўз қарашлари ва эътиқодларининг системаси тариқасида қабул қилишларига фақат шу тарздагина эришиш мумкин.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида бизнинг жамиятимиз катта социал ва сиёсий вазифаларни ҳал этмоқда. Бу вазифаларнинг ҳаммаси у ёки бу тарзда тарбиявий иш билан, бинобарин мактабнинг фаолияти билан ҳам боғлайган.

Мисол учун ижтимоий муносабатларни ва шу муносабатларнинг муҳим бир қисмини яъни социалистик демократияни янада ривожлантиришни олиб кўрайлик. Бу — давлат ва жамоат ишларини ҳал этишда меҳнаткашлар оммасининг кенг ва бевосита иштирокини талаб қилаётган, жамиятимизнинг табиатидан келиб чиқадиган объектив қонуниятдир.

Бизнинг демократиямиз жамият аъзоларига халқ, социализм манфаатлари йўлида фойдаланиш учун катта ҳуқуқлар ва эркинликлар берилади. Ленин «жамиятда яшаб туриб жамиятдан эркин бўлиш мумкин эмас» деган эди. Социалистик демократия фақат ҳуқуқлардангина иборат бўлмай, шу билан бирга у юксак даражадаги гражданларча масъулият ҳамдир. Шу сабабли у ҳуқуқлар кенгая борган сари гражданларнинг жамият олдидаги масъулияти ҳам юксалаверади. Бинобарин сиёсий активликни, юксак ғоявийликни, онгли интизомлиликни тарбиялаш социалистик демократиянинг ажралмас қисмидир.

(Охири иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

«ПРАВДА ВОСТОКА» ГАЗЕТАСИДА БЕРИЛАЁТГАН «ЛЕНИНЧА ЖУМАЛИКЛАР» ҲАҚИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Правда Востока» газета редакцияси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёрлана бориб, ҳар жума куни «Ленинча жумаликлар» деб аталган газетанинг махсус тематик сонларини, қўш саҳифа ва саҳифалар чиқараётганлигини қайд қилади. Уларда В. И. Лениннинг гениал таълимоти пропаганда қилинмоқда, доҳийнинг ҳаёти ва фаолияти ҳикоя қилиб берилмоқда. Газетанинг ушбу сонларида Ўзбекистон мисолида партиянинг Ленин васиятларини амалга оширишдаги улкан фаолияти, мамлакатда амалга оширилаётган буюк социалистик қайта қуришлар, совет халқларининг ягона қардошлик оилага уюшиши кўрсатиб берилмоқда.

«Ленинча жумаликлар» нинг дастлабки саҳифасида Ленинни кўрган ва унинг сўзларини эшитган революция ветеранларидан бир группаси республика меҳнаткашларига мурожаат қилиб, улуғ доҳий юбилейини коммунистик қурилишнинг ҳамма жабҳаларида муносиб ғалабалар билан кутиб олиш, юбилейга шахсий меҳнат совғалари тайёрлаш юзасидан социалистик мусобақани кенг авж олдириш, бу муҳим санани кутиб олишга тайёргарлик кўришда партия ташкилотлари бошқа жамоат ташкилотларининг бутун идеологик ишини кучайтиришга даъват этган эдилар. Кекса коммунистларнинг чақириғи кишилар қалбидан чуқур жой олди.

«Ленинча жумаликлар» меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети апрель пленуми қарорларини амалга оширишда катта аҳамиятга эгадир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қарор қилади:

1. «Правда Востока» газета редакциясининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги яқинлашиб келаётганлиги муносабати билан «Ленинча жумаликлар» деган тематик саҳифалар тайёрлаш ташаббуси маъқуллансин. Бу иш изчил давом эттирилсин.

2. Область, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига идеология ишида «Ленинча жумаликлар» материалларидан кенг фойдаланиш, пропагандистлар, сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчилар, агитаторлар, лекторлар ва маданий-оқартув муассасалари ходимларига ўз амалий фаолиятларида бу материаллардан кенг фойдаланиш тавсия этилсин. Ушбу материалларни муҳокама қилишни уюштириш, уларни коммунистлар ва партиясизларнинг кенг оммасига етказиш даркор.

3. Республика, область, шаҳар ва район газеталари, журналлар, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг радиоэшиттириш ва телевидение бўйича давлат комитети зиммасига В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарликни кенг авж олдириш, Лениннинг ижодий меросини ёрқин ва атрофлича пропаганда қилиш, Коммунистик партиянинг Лениннинг ўлмас ғояларини амалга оширишдаги улкан фаолиятини кўрсатиб бериш, партия ва бошқа жамоат ташкилотларининг идеологик иш тажрибасини ёритиш, шонли саналар шарафига саноат, транспорт, алоқа корхоналари ва қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг социалистик мусобақасини авж олдириш вазифаси юкланди.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

Ёки шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги чегараларнинг аста-секин йўқолиб бориши каби коммунизм қурилишининг туб масаласини олиб қаранг. Социал тараққиётнинг бу проблемалари кўп йўллар билан ҳал қилинади. Қишлоқ хўжалик меҳнатини техника билан қайта қуроллантириш, саноат ишлаб чиқаришини механизациялаш ва автоматлаштириш йўли билан, меҳнаткашлар оммасининг фаровонлигини оширишга ва иш кунини қисқартиришга қаратилган йўл билан ҳал қилинади. Лекин халқнинг билим даражасини ва маданиятини янада юксалтириш ҳам жуда катта аҳамиятга эга. Мана шу катта ишда ҳам жамиятимиз аввало мактабга, азиз ўқитувчи ўртоқларга таянади. Бу гап айниқса қишлоқда яшаб турган ўқитувчиларга тааллуқлидир. Дуруст, қишлоқ ўқитувчиси ўз қишлоғида, айтиш мумкинки, бирдан-бир ўқимишли киши бўлган вақтлар ўтиб кетди. Ана шу шонли жонбозлар тўғрисидаги илиқ хотиралар халқнинг эсида абадий сақланиб келмоқда. Қишлоқдаги зиёлиларнинг биринчи намояндалари бўлган қишлоқ ўқитувчиларининг образлари кинофильмларда, бадиий адабиётда ёрқин акс эттирилган.

Ҳозирги кунда қишлоқда ўқитувчилар билан бир қаторда врачлар, агрономлар, механизаторлар ва бошқа кўпгина ўқимишли мутахассислар пайдо бўлди. Лекин ҳозир ҳам ўқитувчилар қишлоқ зиёлиларининг етакчи отряди, қишлоқнинг асосий маданий кучи бўлиб турибди. Шу сабабли партиямиз программасида қишлоқ маданиятини юксалтириш тўғрисида кўрсатиб ўтилган катта планларнинг амалга оширилиши кўп жиҳатдан қишлоқ ўқитувчиларига боғлиқдир.

Коммунизм халқ учун, инсоннинг бахти ва саодати учун қурилади. Мана шу иш учун деб ишчиларимиз ва деҳқонларимиз меҳнат қилмоқдалар, совет жангчилари ўзларининг доимий вахталарида турибди, олимларимиз ўз кашфиётларини қилмоқдалар. Гарчи моддий неъматларнинг мўл-кўллиги ҳар бир киши учун ҳаётий муҳим аҳамиятга эга бўлса-да, аммо биз учун халқнинг бахти ва саодати фақат шунинг ўзидангина иборат эмас. Маркс «Капитал» номли асарида коммунистик жамиятни таърифлаб айтган эдики, инсон шахсини ривожлантириш коммунизмнинг олий мактаби бўлиб қолади. Жисмоний камолот юксак даражада ўқимишли бўлиш билан бир-бирига пайванд бўлиб инсон шахсини мукаммал даражада ривожлантириш, кенг маданиятни меҳнатсеварлик билан, олижаноб маънавий сифатларни гражданлик бурчи ҳислари билан қўшиб ривожлантириш коммунизмнинг олий мақсади бўлиб қолади. Шахсни мана шундай ривожлантиришнинг негизлари болалик чоғданоқ оилада ва мактабда вужудга келтирилади.

Ўртоқлар!

Партиянинг XXIII съезди маданиятни ривожлантиришнинг яқин йилларга мўлжалланган асосий йўлларини белгилаб берган Директиваларида ёшлар учун умумий ўн йиллик таълимни жорий қилишни 1970 йилга бориб асосан тугаллаш кераклигини кўрсатиб ўтди.

Мана шу ишга амалий киришганлигимизнинг ўзи ҳам жамиятимизнинг жуда катта ютуқларини кўрсатиб турибди. Ўқитувчилар биринчи съездининг қатнашчилари ҳам шу залда бўлса керак. Ўша вақтда, 1925 йилда ўтказилган съездда мактаб ёшидаги болаларнинг ярмиси тўрт йиллик бошланғич таълим мактабларига тортилди, деб айтилганлиги уларнинг эсидан чиқмагандир. Ўша вақт учун бу нарса муваффақият эди. Орадан унчалик кўп вақт ўтгани йўқ, мана энди мамлакатимиз умумий бошланғич таълим масаласини ҳал қилиб олиб, сўнгра, урушдан кейинги даврда, умумий етти йиллик ва саккиз йиллик таълимга ўтди. Бу эса халқимиз эришган жуда катта муваффақиятдир.

Эндиликда эса биз янги марра-ни олиш — умумий ўн йиллик таълимга ўтиш олдида турибмиз. Шундай қилиш зарур бўлиб қолди, чунки ҳозирги кунда турмушнинг ўзи энг хилма-хил касблардаги кадрларни тайёрлаш даражасига нисбатан тобора юксак талаблар қўймоқда. Шундай қилиш мумкин бўлиб қолди, чунки халқимиз фаровонлиги ва маданиятининг умумий савияси ошиб кетди, халқ маорифининг имкониятлари кўпайди.

Умумий ўрта таълимга ўтиш анча куч-ғайрат ва катта маблағлар талаб қилади. Лекин биз халқ маорифи жамият учун маблағ ва куч-ғайрат сарфлашнинг олижаноб, энг фойдали соҳаси эканлигини яхши тушуниб бу ишни қилмоқдамиз. Ахир, оқибат-натижада ҳар бир ишнинг муваффақиятини одамлар—илмий билимлар ва илғор ғоялар билан қуролланган одамлар ҳал қилади-ку.

Совет мактаби умумий таълим, меҳнат ва политехника мактаби сифатида ривожланмоқда ва ривожланаверади. Умумий ўрта таълимнинг жорий қилиниши партия ва совет органлари олдига, халқ маорифининг ҳамма ходимлари олдига кўпгина конкрет проблемалар қўяди. Янги мактаблар қуриш ва очиш, ўрта маълумот берадиган ўрта махсус ўқув юртларини ва ҳунар-техника билим юртларини кўпайтириш ва кенгайтириш, ишчи ёшларни кечки ва сиртдан ўқитишни яхшилаш керак. Мактаб кабинетларини, лабораторияларини, устахоналарини ва кутубхоналарини техникавий жиҳозлашга ва, албатта, юқори малакали ўқитувчилар тайёрлашга кўпроқ эътибор бериш кераклиги ҳам бу ерда тўғри айтиб ўтилди.

Ахир, гап ҳамма болаларнинг икки йил кўпроқ ўқишидагина эмас. Энг муҳими шуки, болалар мактабда кўпроқ билим ва меҳнат кўникмалари олишлари керак. Бу эса биринчи галда ўқитувчига боғлиқ. Сизларнинг касбингиз, азиз ўртоқлар, шундай ажойиб касбларнинг бирики, бу ишда устоз ўз ўқувчиларида ўзини йилдан йилга давом эттираверади. Агар ўқитувчи кучсиз бўлса, унинг ўзидаги билимлар фан тараққиётидан орқада қолаётган бўлса, унинг заифлиги ўқувчилар орқали келажакка ўтзаверади. Бундан кўра ҳам ёмонроқ нарса бўлиши мумкин эмас. Айни вақтда яхши ўқитувчи ўзини, ўз билимларини, ўзининг яхши фазилатларини ўз шогирдларининг қалби ва миясида ҳам давом эттиради. Бундан кўра олижаноброқ иш ҳам бўлиши мумкин эмас.

Ёшларни тарбиялашга шу қадар кўп эътибор берган М. И. Калинин, ўқитувчи ўзининг ғайратини, қонини, ўзида бўлган қимматли нарсаларнинг ҳаммасини ўз шогирдларига, халққа бераверади, деган эди. Шунинг учун ҳам М. И. Калининнинг асарларига педагогларимиз ва олимларимиз тез-тез мурожаат қилмоқдалар. Шу билан бирга М. И. Калинин айтган эдики, лекин сизлар ўзингизда бўлган нарсаларнинг ҳаммасини, бугун, эртага ҳам бераверсангизу, ўз билимларингизни, кучингизни, қувватингизни яна ва яна ошириб бормасангиз ўзингизда ҳеч нима қолмайди. Ўқитувчи, бир томондан ўзида бўлган нарсаларни бераверади, иккинчи томондан эса, халқдаги, ҳаётдаги, фандаги энг яхши нарсаларни олиб булут сингари ўзига сингдираверади, мана шу яхши нарсаларни яна болаларга бераверади.

Бизнинг мамлакатимизда мактаб муаллими — халқ энг эъзозлаб ҳурмат қиладиган касбларнинг бири. Одам ўз меҳнати билан табиатни ўзгартиради, деган гап ҳақ гапдир. Лекин ўқитувчининг меҳнати шу билан қимматли ва гўзалдирки: у одамнинг ўзини шакллантиради. Муаллимдан таълим олган киши ҳаётда ишчими ёки олимми, космонавтми ёки колхоз механизаторими—ким бўлиб етишмасин, ўзининг биринчи муаллимини ва ўзининг мактабини миннатдорчилик ҳислари билан эслаб юради. Образли қилиб айтганда, ўқитувчи замонларни бир-бирига боғлайди, у бўғинлар занжиридаги бир халқадир. У ҳозирги замон эстафетасини келажакка элтиб беради, дейиш мумкин. Бу эса унинг меҳнатини ана шундай мароқли, ҳақиқатан ижобий меҳнатга айлантиради.

Умрбод ўқиш керак дейишади. Бу қадимий ҳақиқатни ҳаммага татбиқ қилса бўлади. Лекин бу ҳақиқат бошқаларни ўқитаётганларга ҳаммадан кўра кўпроқ тааллуқли, деса бўлади. Шу сабабли ўқитувчиларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, педагогика ўқув юртларининг фаолиятини янада яхшилаш жуда ҳам зарур. СССР Педагогика Фанлари академияси ташкил этилганлиги маориф ва таълимнинг илмий асосларини ривожлантириш учун янги туртки бўлади. Ўқитувчиларни ўқитиш ва тарбиялашнинг энг замонавий методлари билан қуроллантиришга ёрдам беради, деган умиддамиз. Мактаб программалари ва дарсликларидаги камчиликлар, ўқувчилар кўп банд қилиб қўйилаётганлиги ва мактаблар дуч келаётган бошқа қийинчиликлар тўғри кўрсатиб ўтилди. Шу проблемаларнинг амалий муҳокама қилиниши съездингиз ишида катта ўрин олаётганлиги жуда яхши.

Мактаб иши—партия, давлат иши, деймиз. Бу хусусда ҳеч кимда шак-шубҳа йўқ. Лекин шундай ҳоллар ҳам бўладики, ўқитувчи, мактаб директори қандайдир бир вақт ичида ўз эҳтиёжлари ва ўз ташвишлари билан ўзи овора бўлиб қолади. У мана шундай вақтларда диққат ва эътибор талаб бўлиб қолади, ўз ишлари тўғрисида эслатишга мажбур бўлади. Ваҳолонки, партия ташкилотлари, совет органларимиз ва касаба союзлари муаллим қачон эшик тақиллатиб келишини кутиб ўтирмасдан ўзлари муаллимлар билан фақат йиғилишларда ва мажлислардагина эмас, шу билан бирга кундалик ҳаётда ҳам янада яқинроқ бўлиш кераклигини ҳис қилсалар яхши бўлур эди.

Партия ташкилотлари /ўқитувчилар коллективлари теварагида шундай вазият туғдиришлари керакки, натижада ҳар бир муаллим ўзига жамоатчилик ёрдам беришига, муаллимнинг ишларини ўртоқларча, хайрихоҳлик билан ва яхши билиб кўмаклашишга ҳар доим тайёр эканлигини кўриб турсин. Совет ҳокимияти вакилининг ҳам, колхоз раисининг ҳам, партия, ёки комсомол комитетининг ҳам олдига кириш учун ўқитувчига эшик ҳамиша очиқ бўлиши лозим. У ҳамма жойда ҳурмат билан кутиб олинадиган киши бўлиши керак. Касаба союзларимиз ҳам ўқитувчиларимиз манфаатларини ҳамиша ҳимоя қилишлари, муаллимнинг меҳнат шароити тўғрисида, саломатлиги ва дам олиши тўғрисида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Мамлакат муайян вақтнинг ўзида нималар билан яшаётганлиги, жаҳонда нималар бўлаётганлиги тўғрисида ўқитувчи партия комитетларимиздан кўпроқ ахборот олиб туриши керак. Бу эса ўқитувчининг тарбиячи, марксизм-ленинизм билимларининг пропагандисти бўлишдек ўзининг юксак вазифасини бажаришига ёрдам беради. Педагогларимизнинг аксарияти лектор бўлиб, сиёсий тўгараклар, семинарларнинг раҳбарлари бўлиб ишлаяптилар-ку, актив партиявий ва ижтимоий иш олиб бораяптилар-ку. Муаллимларнинг бир миллиондан кўпи коммунистлар ва комсомоллардир. Бу катта ва нуфузли куч. Ўқитувчиларнинг кўплари марказий ва маҳаллий ҳокимият органларининг ишида актив қатнашмоқдалар. 155 мингдан кўпроқ ўқитувчи олий ва маҳаллий советларнинг депутатлари бўлиб сайланган. Муаллимларимизнинг кўп қиррали ижтимоий сиёсий фаолиятига юксак баҳо берсак ва бу фаолиятни тақдирласак арзийди.

Ўқитувчининг обрўйини ва ижтимоий ролини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлаш ва янада баланд кўтариш зарур. Бунинг учун матбуот, радио, телевидение кўп иш қилишлари мумкин ва лозим.

Совет давлатининг ўқитувчиларга қилаётган ғамхўрликлари уларнинг иш ҳақи оширилганлигида ўз ифодасини топди. Ўқитувчиларнинг иш ҳақи бундан тўрт йил аввал оширилган эди. Совет экономикаси мустаҳкамлана борган сари партия ва ҳукумат мамлакатимиздаги бошқа меҳнаткашлар учун бўлгани каби, ўқитувчиларнинг ҳам моддий аҳволини янада яхшилаш учун имконият қидираверади.

Бизда янги мактаб бинолари, спорт комплекслари, ўқитувчилар учун уйлар қурилмоқда. Лекин шундай бўлса ҳам, мактаб биноларига эҳтиёж айниқса қишлоқ жойларида ҳали ҳам жуда катта. Маблағлари бўлган илғор колхозларнинг кўплари умумий йиғилишларнинг қарори билан ўзлари янги мактаблар қуришга киришмоқдалар, ўқитувчилар учун уйлар қуриб бермоқдалар. Киев областидаги Куйбишев номли колхоз раиси ўртоқ П. Л. Сиромаханинг нутқини эшитиш ҳаммамиз учун ғоят ёқимли бўлди. Ўртоқ Сиромаха ўз қишлоғида қилинаётган яхши ишлар тўғрисида, қишлоқ ўқитувчиларига, ўз мактабига колхоз кўрсатаётган катта ёрдам ҳақида гапириб берди. Куйбишев номли колхоз сингари колхозларнинг яхши намунасидан бошқа районларда ва областларда ҳам ибрат оладилар, деб умид билдирамиз. Мана шу халқ ташаббусини умумий ўрта таълимга ўтиш муносабати билан мактаб бинолари қуриш айниқса кенгайтирилаётган ҳозирги вақтда қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш керак.

В. И. Ленин ёшларга мурожаат қилиб «Сизлар янги жамият қуриш вазифасини фақат ҳозирги замон билимларининг ҳаммасини эгаллаб олганингизда, коммунизмни тайёр ёдланган формулалар, маслаҳатлар, рецептлар, йўл-йўриқлар, программалардан ўзингизнинг бевосита ишингизни бирлаштирадиган жонли нарсага айлантирабилганингизда, коммунизмни ўзингизнинг амалий ишингиз учун қўлланма қилиб олабилганингиздагина бу вазифани бажара оласиз», деган эди. Бунга ёшликдан ўрганиш керак ва буни ўргатишда ёшларнинг энг оммавий ташкилоти, ёш авлодни тарбиялашда, меҳнатда, коммунизм идеаллари учун курашга тайёрлашда партиянинг энг яхши ёрдамчиси бўлган комсомолнинг роли катта.

Ҳаётга кириб келаётган йигит ва қизлар ўзларига қандай касбни танлаб олмасинлар, актив ижтимоий фаолиятга тайёрланадилар. Аслини олганда бу фаолият мактабда бошланади—ўқувчилар бажарадиган оддий ишлардан бошланади, шундан сўнг катта ҳаётга дастлабки қадамлар қўйилади. Комсомол, у раҳбарлик қилаётган пионер ташкилоти гражданликнинг мана шу биринчи сабоқларини берадилар. Улар болаларга ўзларининг қўлларидан келадиган жамоат ишларини ўз ишлари деб билишни ўргатадилар. Болалар эса бошқаларга фойда етказиб, қувонганларида ва бундан мамнун бўлганларида мана шунинг ўзи коммунистик тарбиядек катта ва кўп қиррали ишдаги биринчи муваффақият бўлади.

Комсомолнинг мактабда қиладиган муҳим ишлари кўп. Шулардан бири коллективизм, ўртоқлик, дўстлик сингари фазилатларни тарбиялашдир. Агар одам ёшлик чоғиданоқ коллективда яшашни ўрганмаса, дўстига вафодор бўлишни ўрганиб олмаса ёши етилганида ўзидаги бу камчиликни тўлдириб олиши қийин бўлади. Меҳнатда ҳам, жангда ҳам, ғоявий тўқнашишларда ҳам ўртоқлик ҳиссининг нақадар зарурлигини биз яхши биламиз.

Мактабда ўқиш йиллари шундай бир вақтки, шу вақт ичида одамнинг қарашлари шаклланади, «нега» ва «қандай» деган кўпгина саволлар пайдо бўлади ва ишонтирарли жавоблар талаб қилади. Маълумки, юксак даражада таъсирланиш, ҳар нарсани билишга қизиқиш, зийраклик, янгиликка романтик тарзда интилиш ёшларга хос хусусиятлардир. Буларнинг ҳаммаси табиий ва яхши интилишлардир. Бу интилишларни сезгирлик ва моҳирлик билан қўллаб-қувватлаш, яхши ишларга йўллаб туриш керак.

Яна бир нарсага ҳам эътиборни жалб қилмоқчиман: ёшларимиз фақат маънавий жиҳатдангина ривожланиб қолмасдан, жисмоний жиҳатдан ҳам ривожланишлари лозим. Спорт—рекордлар кетидан қувиш эмас, у миллионларнинг соғлигидир, меҳнатга тайёр бўлиб туришдир, йигитларимизни ҳарбий хизматга тайёрлашдир, чидамлилик, интизомлилик, матонат сингари турмушда зарур бўладиган сифатларни тарбиялашдир. Ёш авлодни жисмоний чиниқтиришда мактабнинг, комсомолнинг, касаба союзларининг роли катта, албатта.

Тарбия ишининг муваффақиятли бўлиши мактаб билан оиланинг куч ва ғайрати қанчалик мустаҳкам бирлаштирилганлигига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Мамлакатда маданиятнинг ёппасига ўсганлиги, халқнинг фаровонлиги ошганлиги, жумладан, уй-жой шароитининг анча яхшиланганлиги, бўш вақтнинг кўпайганлиги—мана шуларнинг ҳаммаси ота-оналарнинг болаларга кўпроқ эътибор қилишларига имкон беради. Сиз, ўқитувчи ўртоқлар, ҳозирги вақтда болалар синфга хийла соғлом, хийла етук бўлиб келаётганлигини ўзларингиз ҳам кўриб турибсиз.

Халқнинг моддий даражаси ва маданий савиясини янада ошириш тўғрисида партия ва давлат ҳамиша ғамхўрлик қилмоқда. Бу ўсиш эса, ёш авлодга бундан буён ҳам самарали таъсир қила бериши турган гап. Лекин шуни айтиб ўтмоқчиманки, шу билан бир вақтда болалар тарбияси учун ота-оналарнинг масъулияти ҳам анча ошаверади. Бу нарса «Никоҳ ва оила тўғрисида» жамоатчиликнинг жуда кенг иштироки билан ишлаб чиқилган ва СССР Олий Советининг яқиндагина ўз ишини тамомлаган сессиясида қабул қилинган янги қонунда ўз ифодасини топди. Болалар мактаб бераётган билимларнинг ҳаммасини яхши ўзлаштирибгина қолмасдан, шу билан бирга, тартибли, интизомли бўлишга одатланишлари тўғрисида, жамиятимиз турмушининг қоидаларига ҳар доим риоя қилишлари тўғрисида ота-оналардан бошқа ким ғамхўрлик қилиши лозим. Оила, мактаб, жамоатчиликнинг сарфлаётган куч ва ғайратида бирлик бўлиши совет педагогикасининг узвий белгисидир.

Ўртоқлар!

Болаларни тарбиялаш, ёш авлодни тарбиялаш — ҳақиқатан умумхалқ иши бўлиб, бунинг учун бутун жамият жавобгардир. Шу муносабат билан зиёлиларимизнинг ўз фаолиятлари маданият ва идеология билан бевосита боғланган отрядлари тўғрисида гапириб ўтиш керак. Улар ўз ижодлари билан совет кишисининг маънавий дунёсини бойитмоқдалар, жамиятимизнинг маданий бойликларини кўпайтирмоқдалар. Улар ёшлар характерининг коммунистик белгиларини шакллантиришда, ёшларни Ватанга меҳр-муҳаббатли, ростгўй, дадил, ўртоқликни яхши тушунадиган, ижтимоий бурчни ҳурматлайдиган қилиб тарбиялашда мактабга ёрдам бермоқдалар.

Аслини олганда, ҳар бир чинакам санъаткор ёш авлод учун ҳам ижод қилади. Яхши, оқилона китоб катта ёшдаги кишиларнинг қалбида ҳам тассуротга кўпроқ бериладиган ёшларнинг қалбида ҳам из қолдиради. Китоб одамнинг ёшлик чоғидан бошлаб йўлдоши бўлиб, унинг уфқини кенгайтира беради, ажойиб қаҳрамонлар билан улфат қилиб қўяди, шу қаҳрамонларга тақлид қилиш истагини туғдиради, гўзалликни севишни, ёт ва номуносиб нарсаларнинг ҳаммасидан нафратланишни ўргатади.

М. Горький, В. Маяковский, А. Толстой, М. Шолохов, А. Фадеев, К. Федин, М. Овезов, Н. Тихонов, М. Рильский, Л. Леонов, С. Вурғун, А. Твардовский, К. Симонов, Ч. Айтматов, Э. Межелайтис, Р. Ҳамзатов ва ўз ижодида коммунистик идеаллардан руҳланган ва руҳланаётган бошқа кўпгина атоқли совет ёзувчилари ва шоирларининг китоблари халқимизнинг маънавий бойлигидир, бинобарин эса, совет мактабининг ҳам олтин фондидир. Шу нарсани қувониб қайд қилмоқ керакки, бу фонд замонамизни, коммунизмнинг аён нишоналарини акс эттираётган янги асарлар билан йилдан-йилга бойимоқда.

Бизда катта совет адабиётининг ажралмас қисми бўлиб ҳисобланаётган ва болаларга аталган жуда яхши адабиёт бор. Ҳозирги вақтда болалик даврини С. Маршак, С. Михалков, К. Чуковский, А. Барто, Н. Носовларнинг китобларисиз, ёшлик даврини Д. Фурманов, Н. Островский, А. Гайдар, Л. Кассиль ва бошқа кўпгина талантли ёзувчиларнинг китобларисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Халқ учун севимли бўлган, ёшларни революцион традициялар руҳида тарбиялаётган, ҳаётимиздаги қаҳрамонона ишларни шуҳратлаётган кинофильмларни яратиб бераётган кишиларнинг номларини ҳам эзгу сўзлар билан тилга олиш керак. Улкан гражданлик ва инсонпарварлик туйғуларини қўзғатувчи спектакллар яратаётган совет театри арбоблари болалар ва ёшларни тарбиялашга салмоқдор ҳисса қўшмоқдалар. Болалар учун махсус тузилган театрлар сони кўпаймоқда. Кези келганда шуни айтиб ўтиш кераккки, мана шундай театрлар ташкил қилиш идеясининг ўзи бизнинг мамлакатимизда социалистик маданият заминида вужудга келди. Д. Шостакович, Д. Кабалевский, Т. Хренников ва бошқа атоқли композиторларимиз болалар учун баҳонидил музика ёзмоқдалар, соғлом мусиқий дидларни тарбиялашда, овози жаранглама ёшларимизни музика мухлиси қилиб тарбиялашда совет мактабига ёрдамлашмоқдалар.

Телевидение ва космик алоқа йўлдошлари асри бўлган, кино ва радио асри бўлган ҳозирги даврда энг яхши спектаклларни ва концерт программаларини ҳақиқатан миллион-миллион кишилар кўрмоқда ва эшитмоқда. Театр ва музика санъати мамлакатимизнинг энг узоқ бурчакларига бориб етмоқда.

Бизнинг ёшларимиз ҳар томонлама ривожланиб, чуқур билимлар, эстетик тарбия олиб, мана шундай ўсмоқда. Бас шундай экан, мактабнинг ўзидаёқ болаларимизда фақат табиий фанларга ва техникага бўлган лаёқатлари аён бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга уларнинг ёрқин бадиий истеъдодлари ҳам аён бўлиб келаётганлигига таажжубланиб бўладими, ахир.

Буни қарангки, чет мамлакатларда ўзларига «советолог» деб ном қўйиб олган, совет тарбияси тор прагматик мақсадларни кўзлайди, таълим жараёнида шахснинг ўзига хос хусусиятлари ривож топишига йўл қўйилмайди, деб зўр бериб даъво қилаётган одамлар ҳали ҳам бор. Лекин уларнинг бу даъволарига ёшларимизни, совет воқелигимизни ўз кўзи билан кўрмаган кишиларгина ишониши мумкин. Шахснинг ҳақиқатан ҳар томонлама ривожланиши учун бизнинг мамлакатимизда бўлганидек энг қулай шароит ҳеч қаерда йўқ, чунки бизнинг мамлакатимизда ҳар бир кишининг қобилиятини яшнатиш тўғрисида саховатли билан ва самарали ғамхўрлик қилинмоқда, ёш талантларга шу қадар кўп эътибор берилмоқда, халқнинг шу қадар кенг оммаси маданият чўққиларига кўтарилиб қўйилган.

Ғоявий-бадиий жиҳатдан қимматли нарсаларнинг ҳаммасидан—китоблар ва кинофильмлардан, спектакллар ва картиналардан, ҳайкалтарошлик ва музика асарларидан—бизда бутун халқ баҳраманд бўлмоқда. Меҳнаткашлар маданият ҳазиналаридан баҳраманд қилинаётганлиги чинакам маданий революциянинг энг катта ғалабасидир.

1965—1967 йилларнинг ўзидагина Совет Иттифоқида совет ёзувчиларининг китоблари қарийб 1 миллиард нусхада нашр этилди, 16 та янги адабий, бадиий ва ижтимоий-сиёсий журналлар нашр этила бошлади, 502 та тўла метражли бадиий, ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар ишлаб чиқарилди, 1700 га яқин пьеса эълон қилинди. Ижтимоий турмушнинг муҳим проблемаларини партия позициясида туриб кўтариб чиқаётган янгидан-янги бадиий асарлар билан совет адабиёти ва санъати тўхтовсиз бойиб бормоқда. Ёзувчилар, рассомлар, композиторларнинг сафлари талантли ижодкор ёшлар билан кенгаймоқда.

Бадиий ижодкорликда услублар, усуллар, жанрларнинг хилма-хил ва кўп бўлиши муқаррар. Биз санъаткорларнинг ўзига хос хусусиятларини бир қолипга солишга қаратилган уринишларга қарши чиқмоқдамиз. Партия билан халқнинг истаги фақат битта, у ҳам бўлса биз бадиий асарлар турмуш ҳақиқатини акс эттирсин, совет халқининг қаҳрамонона шижоатидаги улуғворликни очиб берсин, ҳамма одамларни коммунизмнинг юксак идеаллари руҳида тарбияласин ва шу идеалларни амалга оширишда уларга ёрдам берсин, деймиз. Албатта, бу нарса қийинчиликларни, салбий ҳодисаларни, хатоларни кўрсатишни мустасно қилмайди. Бироқ, ҳаётнинг чуқур жараёнларини унинг ўзига хос зиддиятлари, янгиликнинг эскиликка қарши курашини бадиий тасвирлаб беришга фақат хира томонларнигина бир томонлама кўрсатиб беришнинг ҳеч бир алоқаси йўқ. Бизнинг мухолифларимиз бундай бир томонлама кўрсатиб беришни «эркин» бадиий ижодкорликнинг чўққиси, деб даъво қилиш даржасига бориб етмоқдалар.

Мана шундай ёндошишнинг совет жамоатчилиги қоралаган айрим кўринишлари бизнинг адабиётимиз ва санъатимиз учун асло характерли эмас. Совет ёзувчилари, кинематографчилари, театр ходимлари, рассомлари, композиторлари яратаётган жуда катта маънавий бойликларнинг ҳаммасидаги ғоявий мазмунни анализ қилиб қарасак, тўла ҳақли равишда шуни айтиш мумкинки, бизнинг ижодкор зиёлиларимиз партия билан, халқ билан бирга бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. Бизнинг маданият усталаримиз таяниб турган платформа шуки, тарихий ҳақиқат рўй-рост кўрсатилиши, социалистик жамиятнинг капиталистик жамиятга нисбатан афзалликлари очиб берилиши, коммунистик эътиқод, чинакам халқчиллик ривож топиши лозим. Мана шунинг ўзи социалистик адабиёт ва санъатнинг бутун жаҳондаги умуминсоний маданиятнинг ривожланишига ўтказаётган таъсири ўсиб бораётганлигини ҳам белгилаб бермоқда.

Ўртоқлар!

Совет жамиятининг бутун маънавий ҳаёти марксизм-ленинизм дунёқарашига, коммунистик идеологияга асосланади. Совет кишилари илмий социализмни назария соҳасидан жонли практика соҳасига кўчиришга биринчи марта муваффақ бўлдилар.

Бундан ярим аср муқаддам В. И. Ленин бошчилигида бизнинг партиямиз Россия ва бутун дунё меҳнаткашлари олдида халқ тақдири, унинг келажаги учун буюк масъулиятни ўз зиммасига олди. Меҳнаткашларнинг манфаатлари учун узоқ вақтлардан бери олиб бораётган ўзининг фидокорона кураши билан, воқеалар қаёққа ва қандай ривожланиб боришини илмий асосда олдиндан кўра билиши билан, социализм ғалабаси ва уни мустаҳкамлаш учун курашда тўпланган сиёсий ва ташкилотчилик тажрибаси билан партиямиз совет жамиятининг раҳбар кучи бўлиб ҳамма томонидан эътироф қилинди. Ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг энг яхши вакилларидан 13 миллиондан кўпроқ кишини ўз сафларида бирлаштириб турган партиямиз совет халқининг қудратли сиёсий, маънавий ва интеллектуал кучини ўзида мужассамлаштирмоқда.

Совет Иттифоқининг экономика ва фандаги, маданиятдаги ва янги кишини тарбиялашдаги муваффақиятлари жуда катта халқаро аҳамиятга эга. Бу муваффақиятлар эски дунё билан янги дунё ўртасидаги курашга қўшаётган бизнинг ҳал қилувчи ҳиссамиздир. Халқларнинг тақдири, бутун инсониятнинг келажаги мана шу курашнинг натижасига боғлиқ. Совет халқи қилаётган ишларнинг ҳаммаси, унинг ҳамма бунёдкорликлари чуқур интернационал мазмунга эга. Халқ хўжалиги соҳасидаги муваффақиятлар, совет ташқи сиёсатининг ютуқлари фақат мамлакатимизнинг халқаро позицияларини мустаҳкамлабгина қолмасдан, дўстларимиз ва иттифоқчиларимизнинг ҳам халқаро позицияларини мустаҳкамламоқда. Совет Иттифоқи ўзининг миллий ва социал озодлиги учун курашаётган халқларга ёрдам бериб турибди. Мамлакатимиз қудратли Қуролли Кучларни вужудга келтириб, империализмнинг агрессив планлари йўлига, барча эрксевар халқларга ва, аввало, социалистик мамлакатларга қарши қаратилган планлар йўлига ғов солди.

Жаҳондаги вазият ҳали ҳам мураккаб бўлиб турибди. Социалистик мамлакатларнинг, жаҳон революцион ҳаракатининг кучига ва бирлигига путур етказмоқ учун империализм ҳар қандай имкониятдан фойдаланишга уринмоқда. Бу эса, бизни антиимпериалистик курашдаги куч ва ғайратимизни кўпайтиришга, ҳар доим ҳушёр бўлиб туришга мажбур қилади. КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг партия билан халқ тўла равишда маъқуллаган қарорлари бизни ана шунга чақирмоқда. Жаҳонда вужудга келаётган вазият партиямизнинг, жаҳондаги кучлар нисбати социализм фойдасига ўзгаришда давом этмоқда, деган хулосаларини исботламоқда.

Дарҳақиқат, лоақал кейинги воқеаларнинг ўзи нималардан дарак беради? Капитализмнинг асосий мамлакати бўлган Америка Қўшма Штатлари Вьетнамнинг қаҳрамон халқига қарши урушда оғир мағлубиятларга учрамоқда. АҚШ халқаро миқёсда тобора кўпроқ яккаланиб қолмоқда. Бутун дунёдаги эксплуататорлар ва эзувчилар эски тартибларнинг бузилмас қалъаси деб билган шу мамлакатнинг ўзида ҳозир жиддий ички ларзалар даври бошланди. Францияда пролетариатнинг синфий жанглари, Италияда сўл кучларнинг ютуқлари, Германия Федератив Республикасида фавқулодда қонунларга қарши оммавий чиқишлар авж олганлиги, Англия, Япония ва бошқа мамлакатларда стачка ҳаракати ўсиб бораётганлиги — буларнинг ҳаммаси капитализм чуқур социал-сиёсий кризисни бошидан кечираётганлигини таъкидловчи ва сизларга яхши маълум бўлган фактлардир.

Буржуа мамлакатларидаги ёш авлоднинг капиталистик тартиблардан ва капиталистик турмуш тарзидан ихлоси тобора кўпроқ қайтмоқда, ўзининг ғазаби ва норозилигини турли йўллар билан изҳор қилмоқда, шу ёш авлоднинг энг яхши қисми эса эски тузумга қарши онгли кураш йўлига тушиб олмоқда. Капитализмнинг ёшларни ўз қўлида ушлаб қолиши, уларга ўз таъсирини ўтказиши тобора қийинлашмоқда. Мана шунинг ўзи ҳам бу тузумнинг келажаги йўқлигини, тарихий истиқболи йўқлигини кўрсатувчи яна бир далил дейиш мумкин.

Албатта, империализм ҳали ҳам кучли душман бўлиб қолмоқда, макрлик билан ҳаракат қилмоқда, ўз тактикасини янги вазиятга мослашга ҳаракат қилмоқда. У иқтисодий ва сиёсий курашни тўхтатмай, ҳарбий иғвогарликлардан воз кечмай туриб идеология курашига алоҳида куч сарфламоқда, социализмнинг ғоявий тиргакларига путур етказишга уринмоқда. Буржуа идеологлари антикоммунизмни, миллатчиликни, индивидуализмни социализм дунёси ичига ошкора ва махфий йўллар билан ўтказишга уринмоқдалар. Улар социалистик мамлакатлар халқларининг социал-сиёсий ва ғоявий бирлигини заифлантиришни, улар орасига раҳна солишни, ишончсизлик уруғларини сепишни орзу қилмоқдалар. Шу билан бирга, бизнинг мухолифларимиз ўзларининг асосий зарбаларини коммунистик партияларга қарши қаратмоқдалар, партияларнинг раҳбарлик роли демократия учун ғов бўляпти, деб туҳмат ва бўҳтонлар қилмоқдалар.

Лекин социалистик мамлакатларнинг халқлари янги тузум тиргакларини бўшаштиришга йўл қўйиб бериш учун капитализмни тугатган эмасларку. Меҳнаткашлар шуни яхши биладиларки, жаҳонда икки куч — социализм билан капитализм мавжуд экан ва бир-бири билан курашаётган экан, демократия турли синфларга хизмат қилаверади. Буржуа демократияси бир ховуч молия капитали магнатларининг ва уларга ён-дашаётган группаларнинг ҳокимиятини ниқоблаб турибди, холос.

Бошқа фронтларда бўлгани каби, идеология фронтида ҳам куч капитализм томонида эмас. Социализм, коммунистик ва ишчилар ҳаракати ҳужумни давом эттириб, меҳнаткашларнинг янгидан-янги табақаларини буржуа идеяларининг таъсиридан тортиб олмоқдалар. Бу идеология курашида турмушнинг ўзи, объектив воқелик бизнинг иттифоқчимиздир. Жаҳондаги воқеаларнинг бутун бориши империализмни фош қилиб ташламоқда, илмий социализмнинг ўлмас идеяларига бўлган ишончни мустаҳкамламоқда.

Бир қанча ўн йиллар давомида совет кишилари халқ манфаатларининг Коммунистик партиядан кўра забардаст ва моҳир ҳимоячиси йўқлигига қаноат ҳосил қилдилар. Барча социалистик мамлакатларнинг халқлари ўз тажрибаларида мана шу ҳақиқатни билиб олмоқдалар.

Коммунистлар халқнинг ишончини қадрлайдилар ва ўзларининг бирлигини, партия билан барча меҳнаткашларнинг бирлигини ҳар томонлама мустаҳкамлайдилар. Коммунизм қураётган жамиятда партиянинг роли оша бориши қонуният деб гапирганимизда ҳам, бунда гап мамлакатда бўлаётган ишларнинг ҳаммаси учун, мамлакатнинг муваффақиятлари учун, келажаги учун партиянинг, партия ташкилотларининг, ҳар бир коммунистнинг масъулияти ортиб бораётганлиги тўғрисида боради, холос.

Азиз ўртоқлар!

Революциядан сўнг бир оз вақт ўтгач В. И. Ленин партияни «ўз ташаббусининг ўти билан» ўша вақтдаги «ўқитувчи ходимлар армиясини» ловуллатишга чақирган эди. Ўша вақтда у «партия билан, унинг идеялари билан чамбарчас боғланиши лозим бўлган, партиянинг руҳи билан суғорилиши, ишчилар оммасини ўзига тортиши лозим бўлган, ишчиларни коммунизм руҳида тарбиялаши, коммунистлар қилаётган ишларга уларни қизиқтириши лозим бўлган педагог муаллим ходимларнинг янги армиясини тарбиялаш» вазифасини қўйган эди.

Биз фахрланиб шуни айтишимиз мумкинки, Лениннинг бу кўрсатмасини партиямиз бажарди. Ҳозир бизда ўқитувчиларнинг мана шундай армияси бор ва бу армиянинг вакиллари шу залда ўтирибдилар.

Коммунистик партия Марказий Комитети, сизларнинг съездингиз барча ўқитувчиларни руҳлантиради, уларнинг кучларини халқ маорифини янада яхшилашга сафарбар қилади, деб ишонади.

Маориф ходимлари Коммунистик партиянинг ва давлатимизнинг ҳамиша содиқ таянчи, совет халқининг ифтихори бўлиб қоладилар, улар бундан буён ҳам ўзларининг бутун куч-ғайратларини, билимларини, тажрибаларини, педагоглик санъатларини, ўз қалбларининг бутун ҳароратини ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш ишига сарфлай берадилар, деб ишонч билдиришга руҳсат этгайсиз.

Ўқитувчилар Бутуниттифоқ съездининг қатнашчилари бўлган сизларга, халқ маорифининг барча ходимларига илҳомбахш меҳнат ва катта ижодий муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

* * *

Байрамали районидаги (Туркманистон) 4-ўрта мактаб директори **Н. Оғажонов** сўзга чиқади.

Биз ҳозиргина КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқини тингладик, — дейди у. Бу нутқда бизнинг унча катта бўлмаган, аммо олижаноб ўқитувчилик ишимизга юксак баҳо берилди. Барча делегатлар номидан партия Марказий Комитетига ўқитувчиларнинг катта раҳматини айтишга ижозат бергайсиз.

Литва ССР маориф министри **М. А. Гедвилас** мактаб ўқувчиларига ҳунар ўргатиш масалаларига эътиборни қаратиб, Литва мактаблари тажрибасидан олинган конкрет мисоллар келтирди.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси **А. А. Булгаков** Совет ҳокимияти йиллари мобайнида ҳунар-билим юртлари мамлакатга 23 миллион малакали ишчи етиштириб берганликларини маълум қилди. Ҳозир эса беш минг билим юртида 2 миллиондан кўпроқ йигит ва қиз ишчи касбларини эгалламоқда. Ўрта ва ҳунар мактаблари, деди у, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашдан иборат бир муштарак вазифани ҳал қилмоқда.

Монголия Халқ Республикаси халқ маорифи министри **Д. Ишцэрэн**, Венгрия Халқ Республикаси маданият ва маориф министрининг ўринбосари **И. Лугоши**, Польша Халқ Республикаси маориф ва олий таълим министрининг ўринбосари **Я. Шкоп** съезд делегатларини табрикладилар.

(ТАСС).

БИР МИЛЛИОН КИЛОВАТТ ҚУВВАТЛИ ТУРБОГЕНЕРАТОР

В. И. Ленин номидаги Харьков «Электротяжмаш» заводида мана шундай зўр қувватли турбогенераторни ишлаб чиқаришга 3 июлдан бошлаб киришилди. Шу электр машинанинг юраги бўлган ротор поковкаси нодир токарлик станогига ўрнатилди. Поковканинг вазни 83 тонна, узунлиги 15 метр, диаметри бир ярим метрга яқин.

Мисли бўлмаган бу роторни машинада биринчи бўлиб ишлашни бошлаб беришда Украина Коммунистик партияси 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган коммунистик меҳнат зарбдори токарь Иван Мартинович Колодезний муяссар бўлди.

(ТАСС мухбири).

ДАНИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

Дания касаба союзлари марказий бирлашмасининг раиси Томас Нильсен бошчилигидаги шу касаба союз делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда. Делегация составида касаба союз марказий ижроия комитетининг аъзолари ҳамда мамлакат бир қанча тармоқ касаба союзларининг раислари бор. Меҳмонларга ВЦСПС секретари П. Т. Пименов ҳамроҳлик қилмоқда.

Дания касаба союз ходимлари Тошкент тўқимачилик комбинатида бўлдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Улар 4 июлда Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг раиси М. А. Зоидов билан суҳбатлашдилар. (ЎзТАГ).

ЦЕХ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ

Партиямиз XXIII съездидан кейинги ўтган давр барча партия комитетлари учун бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик қилиш методларини такомиллаштиришда изланиш даври бўлди. Завод партия комитети йиғилишлари ва бюроларида ҳам кўпинча бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлаш, уларнинг жанговарлик қобилиятини ошириш, Устав талабларига риоя қилишда коммунистлар масъулиятини ошириш, партиявий иш услуби ва методларини такомиллаштириш, масалалари муҳокама қилинди.

Одатда бошланғич партия ташкилотларида кўпгина янгиликлар вужудга келади, кўпинча бу янгиликлар бутун партиянинг мулки бўлиб қолади. Барча партия органларининг бурчи шуки, улар бошланғич партия ташкилотлари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб туришлари лозим. Партия комитетлари ишининг муваффақияти, аввало, цех партия ташкилотлари ва партия группалари муваффақиятига боғлиқ.

Ўз ишини партия XXIII съезди қарорлари асосида қайта ташкил этган завод партия комитети партиявий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни такомиллаштиришда бир қатор тадбирларни амалга оширди. Корхонамизда 368 коммунистни ўз сафига бирлаштирган 14 бошланғич партия ташкилоти бор. Ишлаб чиқариш тақдири мана шу ташкилотлар қўлида. Улар бир мақсадни кўзлаган ҳолда иш олиб бориб коммунистларнинг авангардлик ролини оширмоқдалар. Хўжалик ва тарбиявий вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга барча коммунистларни жалб этмоқдалар.

Завод партия комитети бошланғич партия ташкилотлари таъсирчанлигини оширишда уларга катта ёрдам кўрсатмоқда. Биз айниқса ёш кадрларни тарбиялашга ва уларни чиниқтиришга алоҳида эътибор билан қараяпмиз. Партия сиёсий маорифи кабинети бу соҳада, айниқса, фойдали иш қилаяпти. Партия сиёсий маорифи кабинетининг ўқув зали ҳар кеч коммунистлар, бошланғич ташкилотлар секретарлари билан гавжум бўлади. Унинг кутубхонаси адабиётларга жуда ҳам бой. Коммунистларни қизиқтирган барча темадаги китоблар шу ердан топилади. Бундан ташқари ўқув залида ўрнатилган стендлар, витриналар ҳам ишчиларни турли янгиликлардан бохабар қилиб туради. Яқинда кабинет ҳузурида бошланғич партия ташкилотлари секретарлари бурчаги ташкил этилди. Бу тадбир секретарларга партиявий-ташкилий ишларни намунали йўлга қўйишларида катта ёрдам бераяпти.

Бошланғич партия ташкилотлари секретарлари бурчаги бевосита партиявий ишларга оид адабиётлар билан жиҳозланган. Бу ерда КПСС Программаси ва Уставидан ташқари бошланғич партия ташкилоти секретарининг справочниги, «Партия йиғилиши», «Партия учёти» ва «Партия хўжалиги», «Бошланғич партия ташкилотининг бюроси» каби қўлланма адабиётларни ҳам топиш мумкин. Айни пайтда партия дарғалари учун махсус лекция ва суҳбатлар, семинарлар уюштириб туриш ҳозир одат тусига кириб бораяпти. Бу ишда бевосита секретарларнинг ўзлари, пропагандистлар, хўжалик раҳбарлари иштирок этишяпти.

Борис Давидович Пономоренкони корхона коммунистлари яхши билишади. Борис Давидович актив жамоатчилардан. У завод бошқармаси партия ташкилоти секретарининг ўринбосари бўлибгина қолмай, лекторлик санъатини ҳам эгаллаган. Халқаро темаларда ўқиган лекцияларини ишчилар доимо мароқ билан тинглашади.

Борис Давидович вақти-вақти билан бошланғич партия ташки-

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТ— ПАРТИЯНИНГ АСОСИ

лотлари секретарлари учун ҳам махсус лекциялар ўқиб туради. Унинг жаҳон коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг бўлажак кенгашига бағишланган суҳбати, Яқин Шарқдаги воқеаларга доир, Вьетнамдаги агрессия хусусидаги лекциялари секретарларни сиёсий-ғоявий жиҳатдан чиниқтиришда катта роль ўйнайди. Бундан ташқари завод партия комитетининг ташаббуси билан хўжалик темаларида ҳам бир қатор лекциялар уюштирилди. Уларда завод бош бухгалтери А. Девятова «Янгича иш шароитида моддий рағбатлантириш», ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи М. Огуревич «Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш» деган темаларда суҳбатлар ўтказдилар.

Корхона партия комитети ойда бир марта бошланғич ташкилотлар секретарларининг кунини ўтказиб бораяпти. Ҳар квартал охирида эса секретарлар ва хўжалик активлари йиғилиши бўлади. Бу тадбирлар партиявий-сиёсий ишлар савиясини оширишда қўл келаяпти. Секретарлар кунида ҳар ойлик ишга якун ясалади, ютуқ ва камчиликлар анализ қилинади, юқори партия органларидан келган кўрсатмаларни бажариш режалари тузилади. Айни пайтда бирор цех партия ташкилоти секретарининг ҳисоботи ҳам тингланади.

Яқинда биз 17 цех партия ташкилоти секретари В. Исакиннинг ҳисоботини эшитдик. Бунгача комитетдан тузилган махсус комиссия бошланғич ташкилот ишини бир бор кўздан кечириб чиққан эди. Исакин секретарларимиз ичида энг ёши. Ҳали партиявий ишда дурустроқ тажриба орттириб улгурмаган. Лекин ўзи ҳаракатчан, ориятли йигит. Биз унга ёрдам бериш, партиявий иш услуби ва методини янада такомиллаштиришда кўмаклашиш ниятида унинг ҳисоботини қўйдик.

Секретарнинг ҳисоботидан ҳамма мамнун бўлди. Лекин, камчиликлари ҳам йўқ эмас эди. Жумладан, ташкилотда партия учётини олиб бориш ва партия хўжалигини бошқаришда бир қатор ноаниқликлар содир бўлган эди. Партия йиғилишларини ўтказиш муддати ҳам кўп ҳолларда кечиккан.

Ўшандан бери орадан кўп ўтгани йўқ. 17-цех партия ташкилоти ҳозир ўз ишини намунали йўлга қўйган. Цех партия ташкилоти секретари В. Исакин қўшни цехлар партия ташкилотлари тажрибаси асосида ўз участкасида бир қатор тадбирларни амалга оширди.

Бошланғич ташкилотлар ишини жонлантиришда завод партия комитети аъзолари ҳам алоҳида ғайрат кўрсатмоқдалар. Комитет аъзолари маълум участкаларга бириктириб қўйилган. Масалан, А. Станков 1-цех бошланғич партия ташкилоти ишидан доимо хабардор. Е. Вишневский эса қуюв цехига, Х. Гумирова 2-цехга бириктириб қўйилганлар.

Бошланғич партия ташкилотлари жанговарлик қобилиятини ошириш устида Чирчиқ шаҳар партия комитети ҳам алоҳида қайғураяпти. Яқинда шаҳар партия комитети бошланғич партия ташкилоти секретарларининг семинарини ўтказди. Бу семинарда бошқалар қатори, корхонамиздан 5-цех бошланғич партия ташкилоти секретарининг ўринбосари И. Елфимов ҳам ўз ташкилоти иш тажрибаларини ўртоқлашди.

Партиянинг асоси бўлган бошланғич партия ташкилотларига кўрсатилаётган бундай ғамхўрлик хўжалик вазифаларини шараф билан бажаришда катта роль ўйнаяпти. Корхонамизда қишлоқ хўжалик агрегатлари ишлаб чиқариш ярим йиллик плани муддатидан олдин адо этилди. Қўшимча кўплаб культиваторлар, кўрак чувиш машиналари, луб тозалаш агрегатлари ва бошқа техника воситалари ишлаб чиқарилди. Лекин биз бошланғич партия ташкилотларига ғамхўрлик қилиш йўлида кўрган барча тадбирларимизни катта ишнинг бошланиши деб биламиз. Ҳали партия ташкилотлари фаолиятида анчагина камчиликлар бор. Партиявий-ташкилий, сиёсий-тарбиявий ишлар савиясини партиямиз қўйган талаб даражага кўтаришимиз керак.

В. ОНИЩЧЕНКО,
«Чирчиксельмаш» заводи партия комитетининг секретари.

Р. Абаков ва И. Мусаев ўртоқлар «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг кекса ишчиларидан ҳисобланишади. Улар кунлик топшириқларини доимо ошириб бажаришади. Суратда: (чапдан ўнгга) Р. Абаков ва И. Мусаев ўртоқлар. И. Глауберзон фотоси.

ДЕПУТАТ ҲИСОБ БЕРДИ

ЯНГИЙЎЛ. Яқинда Эски Тошкент қишлоқ советида машҳур механизатор, СССР Олий Советининг депутати Турсуной Охунова ўз сайловчилари билан учрашиб, депутатлик фаолиятидан ҳисоб берди.

Йиғилишда 652-сайлов округи: Киров номли, «Москва», Навоий номли колхозлар, кабель заводининг Пахта филиали, қишлоқ совети территориясидаги мактаблар, ташкилотлар ва муассасалардан 1000 га яқин сайловчи қатнашди. Депутатнинг талаби билан бу учрашувга область алоқа, коммунал хўжалик, соғлиқни сақлаш, маданият бошқармалари, область матлубот жамиятлари союзининг раҳбарлари ва вакиллари, шунингдек республика алоқа министрининг ўринбосари Шомуҳамедов, коммунал хўжалик министрининг ўринбосари Н. Б. Слепкин, автомобиль ва тошйўллар министрининг ўринбосари Ж. Шораҳмедов ўртоқлар ҳам келдилар.

Турсуной Охунова сайловчиларга ўзининг СССР Олий Советининг депутати сифатида қилаётган ишлари, сайловчиларнинг наказлари қандай бажарилаётганлиги ҳақида батафсил гапириб берди. Депутатнинг ҳисоботини муҳокама қилишда республика коммунал хўжалик министрининг ўринбосари Н. Б. Слепкин, область матлубот жамиятлари союзи правленнесининг раиси А. Расулов, область коммунал хўжалик бошқармасининг бошлиғи М. Мирхўжаев ва бошқа ўртоқлар қатнашдилар ҳамда Эски Тошкент қишлоқ совети марказини обод қилиш ҳақидаги депутатнинг ташаббусини қўллаб-қувватлашларини айтдилар, бу соҳада яқиндан ёрдам кўрсатишга ваъда беришди.

Йиғилиш қатнашчилари депутатнинг ҳисоботидан мамнун бўлишди. Унга янги наказлар беришди. Жумладан, ундан Эски Тошкент қишлоқ советига водопровод, газ қувури, йўл, кинотеатр, нон дўкони қуришда, мактаблар ва ҳаммомларни кенгайтиришда, телефон алоқасини яхшилашда, «Навоий номли колхоз — Янгийўл» оралиғида қатнайдиган янги автобус маршрути очишда ёрдам беришни илтимос қилишди.

КИТОБХОНЛАР ХИЗМАТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг қабул қилган «Қишлоқ жойларда маданий-оқартув муассасалари ишини яхшилаш ва уларнинг шохобчаларини ривожлантириш чоралари тўғрисида»ги қарори билим хазинаси ҳисобланган кутубхоналар фаолиятини давр талабларига мос қилиб қуриш вазифасини қўйди.

Оржоникидзе районидаги Абдужамил Матқобулов номли қишлоқ Совети кутубхонасида ҳам қарордан сўнг бир мунча ўзгариш ясалди. Китобхонлар билан ишлаш, китоб пропагандасини жонлантириш борасида яхши ишлар амалга оширилди. Кутубхонага Тошкент маданий-оқартув техникуми сиртқи бўлимининг студенти Лолахон Мамадалиева мудиралик қиляпти.

Комсомол қиз ҳар бир ўқувчининг дидига мос китобларни тавсия қилади, китобхонга адабиёт танлашда кўмаклашади. Шунинг учун бу ерда китобхонлар сони тобора ортиб бораётир.

Ҳозирги пайтда кутубхонада мавжуд 7800 та турли номдаги китоблардан 760 китобхон фойдаланмоқда. Уларнинг аксарияти колхоз аъзоларидир. Назирахон Сайдалиева, Зуҳра Муллабоева, Эрмат Сайфуллаев, Сунъат Музаффаров сингари китобхонлар Лолахоннинг яқин ёрдамчилари бўлиб қолишган.

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг 1, 2, 3-участкалари дала шийпонларида кўчма кутубхоналар ташкил этилди. Китоб тарқатишда уларнинг роли катта бўлаяпти.

Кутубхона янги адабиётлар билан бойитиб турилади. Яна 400 сўмлик китоблар келтириш мўлжалланяпти.

Маърифат масканида ўқувчилар конференциялари ва қизиқарли мавзуларда савол-жавоб кечалари ўтказиб турилибди.

Х. ТОШТЕМИРОВ,
ишчи-мухбирлар университети тингловчиси.

МАДАНИЯТ ЎЧОҚЛАРИ

(ХАТЛАРНИ ЎҚИБ)

Клуб, кутубхона, кинотеатр, музей, кўргазма заллари... Бу маданият ўчоқларида бўлган киши кўнгилли ҳордиқ чиқариб, янги куч-ғайрат тўплайди. Ҳа, областимизда ўз ишини намунали ташкил этган маданият ўчоқлари анчагина. Редакциямизга уларнинг ибратли ишлари ҳақида хат-хабарлар келиб турибди.

«Кумушкон» дам олиш уйининг директори **О. Рустамов** мана бундай деб ёзади: «Бизнинг дам олиш уйимиз жуда баҳаво, сўлим боғ қўйнига жойлашган. Ҳозир бу ерда кишилар мириқиб дам олмоқдалар. Бу йил танца майдончамиз кенгайтирилди. Кинотеатр фаолияти яхшиланди».

— Ўтган йили Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғи «Энг яхши ҳордиқ берувчи» боғ деган ном олган эди, деб ёзади газетхон **Х. Илҳомов.** — Боғ ходимлари бу йилги мавсумни зўр уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Меҳнаткашларнинг мириқиб дам олишлари йўлида қатор яхши тадбирлар амалга оширилмоқда.

Бу хат Тошкент Давлат педагогика институтининг кутубхонаси томонидан олиб борилаётган ишлар ҳақида ёзилган. Газетхон **А. Жонқобилов** хабарида кутубхона институтнинг кутубхоначилик факультети студентларининг тажриба алмашиш марказига айланиб қолганлигини айтиб ўтган. Газетхон **Т. Усмонов** Бекобод района кутубхоналари иш фаолиятлари ҳақида, **Ҳ. Хўжманов** эса Чиноздаги Максим Горький номли кутубхонада амалга оширилаётган қизиқарли тадбирларни ҳикоя қилиб беришган. **С. Ҳасанов** Калинин районидаги Алишер Навоий номли мактабда «Қаҳрамонлик обидаси» ўрнатилганлигини маълум қилган.

Шу кунларда совет кишилари улуғ саналарга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги, Ленин комсомолининг шонли 50 йиллиги ҳамда ўзбек халқининг улуғ мутафаккир шоири Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги муносабати билан жойларда қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Газетхон **Э. Ҳасанов** Тошкент маданий-оқартув техникумида бу саналарга бағишланиб ўтказилган кечалар ҳақида ёзиб юборибди. Шунингдек, газетхонлардан **Ё. Шарипов, А. Тўхтасинов, Б. Эргашев, А. Каттаев, А. Каримова, И. Бекмуродов, М. Ғуломова**лар областимизнинг колхоз ва совхозларида, маданий-оқартув муассасаларида, ўқув юртларида шонли юбилейлар арафасида қилинган ишларни хабар қилишган.

Редакциямиз «Юзларда табассум», «Курсдошлар қувончи», «Практика соз ўтди», «Бизнинг Раъно опа» деган сарлавҳалар остида ёзилган материалларни ҳам олди. Уларда ҳам турли маданий-оқартув муассасаларида фаол меҳнат қилаётган ишчан ходимларнинг фаолияти ҳақида ҳикоя қилинади. Бу ходимларнинг ибратли ишлари бошқаларга намуна қилиб кўрсатилган.

„ТОШКЕНТ— УЛКАН ШАҲАР“

«Тошкентда яратувчилик ишларининг кўлами ғоят катталиги ва тошкентликларнинг меҳрибонлиги бизни ҳайратда қолдирди». Ҳиндистон юристлари делегациясининг бошлиғи—Бомбайдаги саноат судининг президенти ва Ҳиндистон—Совет маданий жамиятининг Махараштра штатидаги бўлими президенти В. Э. Найк Ўзбекистон пойтахтида бўлганлигини мана шу сўзлар билан якунлади.

Ҳиндистон—Совет маданий жамияти бизнинг мамлакатимизга юборган бу делегация Совет Иттифоқи бўйлаб саёҳатини Тошкентдан бошлади.

— Ҳар бир ҳинд учун Тошкент улкан шаҳардир,— деди сўнгра В. Э. Найк.—Тошкент ҳақиқатан ҳам меҳр-муҳаббатга сазовор шаҳар эканлигини таъкидлаш билан бахтиёрмиз. Биз бу ерда анъанавий меҳмоннавозликдан ташқари, дунёда тинчлик ишини ҳимоя қилишга интилаётган ҳинд халқига ва бошқа мамлакатларнинг халқларига ҳурмат туйғулари билан қараётган кишиларни ҳамма ерда учратдик. (ЎзТАГ).

«Узгоспроект» институтининг ҳисоблаш марказига ўрнатилган «Урал-3» электрон машинаси лойиҳачиларга қўл келмоқда. Бу «ақлли» машина ёрдамида пойтахтимизда бунёд этилаётган Ёшлар уйи, 3-нон заводи биноси лойиҳаси ишлаб чиқилди. Суратда: инженерлик ҳисоблаш устахонасининг раҳбари Валерий Белов (чапда) ва оператор Лилия Агеева. В. Лейзерович фотоси, (ЎзТАГ).

ҚЎШИМЧА 2000 ТОННА ТОЛА

Тошкент пахта тайёрлаш тресті коллективи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун астойдил курашиб, меҳнатда катта ғалабани қўлга киритди. Пахта тозалаш заводларида ўзаро социалистик мусобақанинг авж олдирилиши, мавжуд асбоб-ускуналар қувватидан тўла фойдаланиш ва резервларни ишга солиш туфайли пахта толаси ишлаб чиқариш ярим йиллик плани муддатидан илгари адо этилди. Пахта тозаловчилар шундай ғалабага эришганликлари ҳақида 25 июнда рапорт бердилар.

Пландагидан ташқари 2000 тонна тола ишлаб чиқарилди ва тўқимачилик саноати корхоналарига юборилди. Ярим йиллик планидагидан ташқари 2,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Шу кунларда ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар бу ютуқларни янада мустаҳкамлашга интилмоқдалар.

К. РОГАЧЕВ.

СУРЪАТ ЖАДАЛ

Бу бошқарманинг меҳнатсевар коллективи Тошкентни қайта тиклаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Бошқарма бинокорлари қўлидан чиққан ва чиқаётган ўнлаб уй-жойлар шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшмоқда, тошкентлик оилаларни ўз бағрига олмоқда

159-қурилиш трестига қарашли бу 13-бошқарма азаматлари капитал қурилиш ишлари ярим йиллик планини муддатидан анча илгари адо этдилар. Қўшимча ўнларча минг сўмлик иш бажарилди. Қурилиш сифати ҳам чакки эмас. Иморатлар соз қурилмоқда. Шунинг учун ҳам улар қурган уйлар яхши баҳолар билан қабул қилиняпти.

Коллектив ярим йиллик уй-жой қуриш планини деярли уч баравар қилиб адо этди. Шу давр ичида тошкентликларга 7 минг квадрат метрдан ортиқ сатҳли уйларни қуриб фойдаланишга бердилар. Йирик битта болалар боғча ва яслиси тахт қилинди.

Бинокорлар шу кунларда суръатга-суръат қўшиб ишлашмоқда. Беш йилликнинг учинчи йили топшириғини муддатидан илгари бажариш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларини зиёдаси билан адо этишга ҳаракат қилмоқдалар.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

БАЖАРИЛМАГАН ВАЪДА

Ҳурматли редакция, ўтган 1966 йилда юз берган зилзила туфайли кўп қатори биздар ҳам «Октябрь» массивига участка қуриб келганмиз.

Тўғри, бир йилдан кейин бўлса ҳам меҳнаткашларнинг ҳақли талаблари билан баъзи кўчаларимизга водопровод сувлари келтирилди. Ҳозир ҳаттоки Каримов номидаги кўча проездларигача кранлар ўрнатилган. Лекин 100 га яқин хонадон яшайдиган «Шодлик» кўчасида кран ўрнатилмаган. Наҳотки ана шу кранларни юз ёки икки юз метрга чўзиб «Шодлик» кўчасида яшовчи кишилар талабини қондириш қийин бўлса?

Биз бу ҳақда шаҳар ижроия комитетига мурожаат қилганимизда улар «хотиржам бўлинг, келаси 1968 йилда албатта кўчангизда водопровод суви бўлади» деб ишонтиришган эди. Мана, ана шу ваъдадан буён орадан олти ой ўтди. Ваъда эса бажарилмай қоляпти.

Массив аҳолиси номидан.

Қ. УМАРОВА.

ҚУРУВЧИ МЕХАНИЗАТОРЛАР

«Главташкентстрой»га қарашли биринчи қурилиш механизмлари тресті шу ойда ўзининг беш йиллик юбилейини нишонлайди. Илгари кичик машина-прокат паркларидан ташкил топган бу трест беш йил мобайнида ташкилий жиҳатдан ўсди, мустаҳкамланди, қуввати ошди. Трест янги тузилган йили 4 миллион 968 минг сўмлик иш бажарган бўлса, бу йил бажарадиган ишлари ҳажми 10 миллион сўмликдан кўпроқни ташкил этади.

Трест ихтиёридаги ер қазиш машина ва механизмлари билан 1963 йили 5,4 миллион кубометр ер сурилган бўлса, бу йил 15 миллион кубометр ҳажмда ер ишлари бажарилади. Ўтган беш йил мобайнида қурилиш объектларида 61 миллион кубометрдан ортиқроқ тупроқ ишлари амалга оширилди.

«Строймеханизация» тресті инженер-техник ходимлари бундай юксалишга эришиш учун бир қанча ташкилий тадбирларни кўрдилар. Биринчидан, трест ташкил этилган дастлабки ойларданоқ механизация бошқармаларини ихтисослаштиришга киришилди. Машина ва механизмлар иш турлари бўйича бешта бошқармага бўлиб қўйилди. Чунончи: учта бошқарма ер ишларини бажаришга мослаштирилди. Барча ер қазиш машиналари ана шу уч бошқарма ихтиёрига ўтказилди. Битта бошқармага барча минорали кранлар бириктиб қўйилди. кўчма кранлар эса алоҳида бошқармага берилди. Бу тадбир ўзининг ижобий натижаларини берди. 1963 йили экскаваторлар ковшининг бир кубометр сиғимига 98 минг кубометр тупроқ тўғри келган бўлса, бошқармалар ихтисослаштирилгач, бу рақам 119 минг кубометрга етди. Бульдозерларнинг иш унуми эса, икки бараварга яқин кўпайди.

Машиналар унумдорлигини оширишда техник қаровни яхшилаш, планли-огоҳлантириш ремонтларини ўз вақтида ўтказиш ижобий натижа берди. Трестда ташкил этилган диспетчерлик хизмати ходимлари қурилиш машина ва механизмларини зарур бўлган объектларга ўз вақтида юбориб турдилар.

Трест қуввати йилдан-йил ошиб бораётганлигининг яна бир сабаби унинг ўз ишлаб чиқариш базасини кенгайтираётганлигидадир. Трестнинг хўжалик ҳисобидаги участкаси кенгайтирилиб тажриба-механика заводига айлантирилди. Шунингдек, трест ихтиёридаги биринчи механизация бошқармаси Тошкентда зилзила бўлган йили иккинчи «Строймеханизация» трестига айлантирилди. Ҳозир бу трест «Главташкентстрой»га қарашли пешқадам ташкилотлар қаторидан ўрин олган. Ишлаб чиқариш базаларини кенгайтириш ишлари давом этмоқда. Учинчи ва тўртинчи бошқармаларнинг ишлаб чиқариш базалари қурилиши ниҳоясига етиб қолди.

«Строймеханизация» тресті, партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари кадрларни танлаш, уларни ўқитиш ва жой-жойига қўйиш ишларида маъмуриятга яқиндан кўмаклашиб келмоқда. Ўтган беш йил мобайнида 1978 киши турли касб эгаси бўлди. Кадрларнинг қўнимсизлигини камайтириш юзасидан жуда катта ишлар қилинмоқда. Трест ўз кучи билан умумий майдони 16 минг квадрат метр бўлган 9 та уйни қуриб ишчи-хизматчиларга тақсимлаб берди. Беш йил ичида 856 оилага янги уйларнинг калити топширилди. Дўмбирободда механизаторлар шаҳарчаси ташкил этилди.

Трест раҳбарлари ва касаба союз ташкилоти меҳнаткашларнинг шанба ва якшанба кунлари кўнгилли ҳордиқ чиқаришларини уюштирмоқда. Иссиқ кўлда ташкил этилган пансионатда 250 киши дам олиб келди. Бу йил эса Чордарё сув омбори яқинида механизаторлар учун дам олиш зонаси ташкил этилмоқда. Механизаторларнинг фарзандлари ёзги каникулларда яхши дам олишларини таъминлаш мақсадида Юқори Чирчиқ районида пионер лагери қурилаяпти

Олиб борилаётган ташкилий-техникавий тадбирлар меҳнат унумдорлигининг ошиши учун хизмат қилмоқда. Трест йил сайин ишлаб чиқариш планлари ва машина механизмлардан фойдаланиш нормаларини ортиғи билан бажараяпти. Иш таннархини арзонлаштиришда муайян ютуқларга эришилди. Чунончи, 1963 йили трест бир кубометр тупроқ ишларини бажариш учун 58 тийин сарфлаган бўлса, 1968 йилга келиб, бу ҳаражат 28,7 тийинга тушди. Битта минорали кран 1963 йили 15,7 минг сўмга тушган бўлса, бу йил битта кранни ишлатиш нархи 10,5 минг сўмга тўғри келди.

Куни кеча трест коллективи беш йиллик учинчи йили олти ойлик планини муваффақиятли бажарганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди. Эришилаётган ютуқларнинг заминида трестда олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар туради. Трест партия ташкилоти атрофига жипслашган 300 коммунист механизаторларнинг олдинги сафида бормоқда. Улар ишлаб чиқариш нормаларини ортиғи билан бажарганлари ҳолда ёшларни тарбиялаш, уларда меҳнатга муҳаббат уйғотишга ҳам ёрдам бермоқдалар. Коллектив ўз пешқадамларига эга. 10-механизация бошқармаси бульдозер ҳайдовчиси К. Йўлдошев, 4-монтаж бошқармаси экскаваторчиси Н. Потапов, 2-механизация бошқармаси монтажчиси В. Кулаков, 2-механизация бошқармаси дурадгори Л. Чернявский, 10-механизация бошқармаси бошлиғи Т. Мирқосимов, 3-механизация бошқармаси электр пайвандчиси З. Хусаинова трест коллективининг фахридир.

Бу йил трест коллективи олдида жуда катта вазифалар турибди. 10 миллион 200 минг сўмлик иш бажарилиши керак. Шу жумладан 5,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш кўзда тутилган. Ер қазиш машиналари билан 15 миллион кубометр тупроқ ишлари бажарилиши лозим. Трест «Главташкентстрой»га қарашли 3, 5, 6, 9, 10, 153 ва йирик панелли уй қуриш трестларига хизмат кўрсатади. Бу ташкилотлар эса Бош бошқарма бўйича барча турар-жой қуриш ишларининг 80 процентини бажаришади. Бундай катта ҳажмдаги ишларни бажариш учун мавжуд машина ва механизм паркларидан фойдаланишдаги камчиликларни бартараф этиш, ишни икки сменада ташкил этиш керак. Барча қурилиш трестларидаги кранлар ва тупроқ ишларини бажарувчи механизмларнинг икки сменада ишлаши учун кадрлар тайёрлашни кенгайтириш керак.

Йилдан-йил ишлаб чиқариш топшириқларини муваффақиятли бажариб келаётган трест коллективи беш йилликнинг учинчи йили планларини тўла ва ортиғи билан адо этиш, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олган мажбуриятнинг уддасидан чиқиш учун барча имкониятларга эга. Бу хайрли ва шарафли мақсад йўлида механизатор бинокорларга катта-катта муваффақиятлар тилаймиз.

Ш. ҚОСИМОВ.

Л. АКРОМОВА беш йилдан бери шахсий автомобилларни ремонт қилиш устахонасида самарали меҳнат қилиб келмоқда. У шу кунларда нормасини 150 процентга етказиб адо этмоқда. Суратда: Л. Акромова.

Т. Каримов фотоси.

ХУШ ХАБАРЛАР

ЯХШИ ДАМ — МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Икки кунлик дам олишни шаҳар чеккасидаги соя-салқин жойларда ўтказишга не етсин. «Ташавтомаш» заводининг ишчи ва хизматчилари дам олишни шундай ташкил этишяпти. Завод касаба союз комитети ҳамда маъмурият ишчи ва хизматчиларнинг дам олишини яхши уюштирмоқдалар. Шанба, якшанба кунлари иккита автомашина ишчилар ихтиёрига бериб қўйилади. Эрта тонгда автобуслар Чимён, Бурчмулла томонларга йўл олади. Ишчилар бадиий ҳаваскорлик тўгаралари ҳам шу автобусда бўлади.

Шунингдек, «Узбексельмаш» заводида ҳам дам олиш намунали уюштирилмоқда. Бадиий ҳаваскорлик тўгаралари, спорт секцияларига жуда кўп ишчи ва хизматчилар аъзодирлар. Ишқибозлар дам олиш кунлари Сирдарё соҳилларига боришиб, балиқ овлашади, турли мусобақалар ўтказишади.

НАВОИЙ МАРКАСИ

Л. Тольстой, М. Горький каби классик адиблар портретлари туширилган маркалар ёнига буюк мутафаккир Алишер Навоий сиймосини акс эттирган почта маркаси ҳам қўшилди. Маркага сюжет қилиб В. Кайдалов чизган портрет танланган.

Марканинг юқори қисмида «Почта СССР, 1968», пастки қисмида эса «Алишер Навоий, 1441—1501» сўз ва рақамлари ёзилган. Яна бир марка чиқарилмоқда. Унда шоирнинг ёшлик йиллари тасвирланган. Айни пайтда Навоий портретлари туширилган конвертлар ишлаб чиқаришга ҳам киришилди.

СЎЛИМ ЛАГЕРЬ ҚЎЙНИДА

Бу ер кўм-кўк дарахтларга бурканган, тангадек офтоб тушмайдиган роҳатижон жой. Ариқларда зилол сувлар шилдираб оқмоқда. Ишкомларда чиллакилар ажиб товланади.

Луначарское кўчасидан чапга бурилишингиз билан «Хуш келибсиз!» деган сўзларга кўзингиз тушади. Дарвоза остонасидан ҳатлашингиз биланоқ галстук таққан икки пионер сизни самимий кутиб олади.

Мана, рўпарамизда озода ва шинам, оппоқ палаткалар. Палаткалар ўндан ошиқ. Чапдаги кенг ва тоза ошхонада ширин шакар фарзандлар учун лаззатли таом тайёрланмоқда. Нариroқда спорт майдони кўзга ташланади. Бир гуруҳ ишқибозлар тўп тепишяпти. Бассейнда зилол сув жимирлайди. Болалар мириқиб чўмилишмоқда.

Ҳадемай горн садоси янграб қолди. Болалар ўз бўлимлари томон югуришади. Отрядлар саф-саф бўлиб линейкага туради.

Шундан сўнг ўйинлар бошланади. Мана, 1-ва 2-отряднинг пионерлари. Бугун лагерь биринчилиги учун футбол мусобақаси ўтказишга тайёргарлик кўриш лозимлиги ҳақида физкультура ўқитувчиси Н. Картамишев эълон қилди. Болалар тўп-тўп бўлиб, спорт майдонига йўл олишади. Яна бир жойда эса. Цапко бошлиқ бир группа пионерлар сузиш бўйича машғулот ўтказишмоқда.

Музика раҳбари В. Кранзберг болаларга ашула айтишни, ўйинга тушишни ўргатмоқда, Пионер лагерининг тарбиячиларидан М. Шарипова 5-отряд пионерларига турли хил эртаклар айтиб бермоқда. 3-отряд пионерлари эса шахмат шашка ўйнашаяпти. С. Султонова ва Ф. Бобожоновалар дўмбоқлар билан турли темаларда машғулотлар ўтказишмоқда.

Бу ерда болалар зерикмайди. Чунки лагерь қошида йигирмадан ортиқ ҳар хил тўгараклар ишлаб турибди. Тўгаракларга,—дейди пионер лагерининг бошлиғи Е. Диковская, энг яхши, тажрибали ўқитувчилар раҳбарлик қилмоқдалар. Пионерлар дам олиш вақтларида ўз билимларини мустаҳкамлайдилар.

Биз ҳикоя қилаётган «Зорька» пионерлар лагерида ҳар сменада 450 дан ортиқ мактаб ўқувчилари дам олади. Лагерда ҳар куни янги кинофильмлар кўрсатиб турилади. Яқинда ветеран комсомоллардан Ҳидоятов ҳамда Шомансурова ўртоқлар билан учрашувлар бўлиб ўтди. Айниқса «Пахтакор»нинг ёш футболчилари билан учрашув жуда мароқли бўлди.

Бу ерда ҳақиқатда ҳам мактаб ўқувчиларининг дам олиши учун катта ғамхўрлик қилиняпти. Айниқса таомларнинг лаззатлилигини айтмайсизми. Қўли ширин пазандалардан М. Холмуҳамедов ва З. Маҳмудов каби ошпазлар болаларга мазали таомлар тайёрлаб беришаяпти.

— Бу лагерь бизга жуда ёқди,—дейишади ака-сингиллар, 42-мактаб ўқувчилари Алишер ва Нодира Қаюмовлар,—айниқса салқин суви билан мусаффо ҳавосини айтмайсизми. Тарбиячиларимиз бизга жуда ғамхўр. Ҳаммамизнинг ўйнабкулиб дам олишимиз учун барча шароитлар мавжуд.

Лагерда нимаики хоҳласангиз ҳаммаси бор,—дейди уларнинг гапига аралашиб Надя.

Хуллас ким билан суҳбатлашманг, ҳамма лагерь шароитидан мамнун. Аҳмад Ахтемов, Дилафрўз Аминовалар ҳам ўзларининг миннатдорчилик сўзларини изҳор этишди.

Бу ерда пионер ёзи соз ўтаяпти, болалар боғ бағрида баҳри-дилларини очишиб янги ўқув йилига куч-қувват йиғмоқдалар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Суратларда: (юқорида) озода шинам палаткаларда болалар навбатчилик қилмоқда. Пастда пионерлар тўгарак машғулотларида.

А. Абалян фотолари.

ЁШ ТУРИСТЛАР СЛЁТИ

Чимёнда область ёш туристлари слёти бўлди. Ёшлар ўзларининг бу анжуманини Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига ва комсомолнинг 50 йиллигига бағишлашди.

Слётда мусобақалар ҳам бўлди. Чирчиқ шаҳар пионерлар саройи ўқувчилари бунда ғолиб чиқишди. Олмалиқдаги 16-мактаб ўқувчилари 2-Орджоникидзе район пионер уйи туристлари 3-ўринни олишди. Ғолиблар республика ёш туристлари юбилей олди слётида куч синашиб умумий учинчи ўринни эгаллашди. Бунда туристлар палатка ўрнатиш ва йиғиштириш, поход давомида материаллар тўплаш, харитада маршрутни аниқлаш, ҳарбий эстафета бўйича куч синашишди.

Т. РАҲИМЖОНОВ,
область туристик базаси директори.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ
МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ОЗОД ЖАЗОИР БАЙРАМИ

Бугун қаҳрамон Жазоир халқи ўз мустақиллик кунини олтинчи марта нишонлайди. 1962 йил 5 июлда мустақилликка эришган Жазоир Африка қитъасининг шимоли-ғарбида жойлашган давлат бўлиб, майдони 2382 минг квадрат километр, аҳолиси 12 миллион кишини ташкил этади. Халқи асосан араблар билан барбарлардан иборат. Мамлакат пойтахти Жазоир шаҳрида 800 мингдан ортиқ киши яшайди.

Жазоир—қадимий давлатлардан бири. У узоқ вақтлар давомида кучли мустақил мамлакат сифатида Африка ва Осиёдагина эмас, балки Европада ҳам машҳур бўлган. Ўрта асрларда Жазоир билан жаҳоннинг кўпчилик мамлакатлари ўртасида дипломатик ҳамда савдо алоқалари ривожланган эди. Бироқ, XIX асрга келиб империалистик давлатлар, биринчи бўлиб француз мустамлакачилари, Жазоирга тажовуз қила бошладилар.

1830 йилда Франция Жазоирни батамом босиб олди. Улар мамлакатнинг серҳосил ерларида ўзлари учун фойда келтирадиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштира бошладилар, чунончи, илгари дон экиладиган ерларда токзорлар барпо қилинди. Натижада мамлакат экономикаси тушкунликка учради, озиқ-овқат маҳсулотлари камайиб кетди. Француз боскинчилари маҳаллий аҳолини очликка ва қашшоқликка маҳкум этдилар.

Империалистларнинг Жазоир халқини абадий қул қилиш ҳақидаги режалари амалга ошмади. Эрксевар халқ ўз ватанининг босқинчилар оёғи остида топталишини истамади, уларга тиз чўкмади, мустамлакачиларга қарши озодлик кураши олиб борди. Бу кураш айниқса иккинчи жаҳон урушидан кейин кучайиб кетди. 1954 йилда мустамлакачиларга қарши қуролли ҳаракат бошланди. Жазоир халқининг французларга қарши олиб борган бу қуролли кураши етти йилдан ошиқ давом этди. Бу озодлик курашларида Жазоирнинг бир миллионга яқин аҳолиси қурбон бўлди. Озодлик курашлари зое кетмади. Жазоир халқининг мустақилликни қўлга киритишида мамлакатдаги барча ватанпарвар кучларни ўз атрофига уюштирган (1954 йили ташкил топган) Миллий Озодлик Фронти катта роль ўйнади. 1962 йили Жазоир мустақилликка эришди ва Жазоир Халқ Демократик Республикаси тузилди.

Жазоир аграр мамлакат бўлиб, аҳолисининг 80—85 проценти қишлоқ хўжалигида машғул. Қишлоқ хўжалиги мамлакат экономикасида муҳим ўрин тутади. Пахта, тамаки, буғдой, маккажўхори, арпа ва цитрус экинлари етиштирилади. Саноати мамлакат озод бўлгунча росмана мустамлака саноати эди. Ҳозир Жазоир ҳукумати миллий саноатни ривожлантириш чораларини тинмай амалга оширмоқда. Саноат корхоналари асосан қишлоқ хўжалик хомашёсини қайта ишлайдиган: ун тортадиган, вино, ёғ, консерва, тамаки чиқарадиган кичкина корхоналардан иборат. Химиявий ўғитлар, пўкак, бинокорлик материаллари ишлаб чиқарадиган корхоналар ҳам мавжуд. Энг йирик корхоналар мамлакатнинг шимолий районларида жойлашган.

Жазоир озод бўлгандан кейин ҳукумат муҳим иқтисодий тадбирларни ишлаб чиқди. Мустақил Жазоир иқтисодий сиёсатининг асосий принциплари: ажнабийлар ҳукмронлигига қарши кураш, экономикани давлат назоратига олиш ва планлаштириш, ер ислоҳоти ўтказиш, қишлоқ хўжалигини замонавий машина ва қуроллар билан таъминлаш, саноатни индустрлаштириш, транспорт воситалари, молия-кредит системаси, ташқи савдо, минерал ва энергетика ресурсларини национализация қилиш мамлакатнинг асосий иқтисодий вазифалари деб эълон қилинди.

Қисқа муддат ичида саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида бир қанча ютуқлар қўлга киритилди. Маориф ва соғлиқни сақлаш ишлари ҳам анча ривожланди. Мамлакатда турли маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган завод ва фабрикалар қад кўтармоқда. Озиқ-овқат, нефть, кон ва саноатнинг бошқа турлари тез суратлар билан ривожланиб бораётир.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам жиддий ўзгаришлар юз берди. Техникадан унумли фойдаланиш йўлга қўйилди. 1962 йилдан давлат фермалари тузила бошлади. Мустамлакачилар қўл остида бўлган ерлар национализация қилиниб, деҳқонларга бўлиб берилди. Бу тадбирлар натижасида мамлакат қишлоқ хўжалиги ривожланиб бормоқда.

Жазоир Халқ Демократик Республикаси революцион кенгашининг раиси Хуари Бумиддин яқинда Милян шаҳри яқинида қишлоқ хўжалик ишчилари ҳузурида нутқ сўзлаб, бундай деди: қишлоқ хўжалигининг ўз-ўзини бошқариш секторида ишлар яхши бораётир. 580 та ферма фойда оладиган бўлиб қолди.

Жазоир мустақилликка эришгач, европаликлар ташлаб кетган мулк ва ерларни национализация қилиш тўғрисида декретлар қабул қилинди. Шу чоралар натижасида давлат сектори тузилди. Шу йилнинг 20 июнида Жазоир партия активи ва раҳбар кадрларининг конференциясида сўзга чиққан Хуари Бумиддин иқтисодий мустақилликка эришилмас экан, Жазоир халқи ўзини озод деб ҳисоблай олмайди, деди. У Жазоир ҳукумати конлар ва шахталарни, чет эл банклари ва страхование жамиятларини, саноатнинг турли соҳаларидаги 47 чет эл компанияларини национализация қилинганлиги, нефть маҳсулотлари ва газ тақсимлаш тармоқларини давлат назоратига ўтказилиши мантиқий келиб чиққан чоралардир, деб уқтирди.

Жазоир халқига янги турмуш қуриш ишида социалистик давлатлар, жумладан Совет Иттифоқи катта ёрдам кўрсатмоқда. Совет Иттифоқининг ёрдами билан Жазоирда металлургия заводи, учта сут заводи, турли ирригация иншоотлари қурилмоқда, нефть ва тўқимачилик марказлари бунёдга келди, бир қатор ўқув юртлари қуриб берилди. Мамлакатимиз миллий кадрлар тайёрлашда ва бошқа ишларда ҳам жазоирликларга беғараз ёрдам кўрсатиб келаяпти.

Жазоир ҳукумати ўз ташқи сиёсатида бетарафлик, ҳарбий блокларга қатнашмаслик йўлини амалга оширмоқда. У ҳар қандай империалистик агрессияга қарши чиқаётир. Жазоир Республикасининг халқи Исроил давлатининг арабларга қарши қилган агрессиясини қаттиқ қоралаб чиқди ва ҳозир ҳам қораламоқда.

Барча совет кишилари қатори Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Жазоир халқини қутлуғ айём билан қизғин табриклаб, уларга миллий экономика ва маданиятни ривожлантиришда катта муваффақиятлар тилайдилар.

И. УСМОНОВ,
УзССР Фанлар академияси шарқшунослик институтининг илмий ходими.

ПАРИЖДА ЎН БИРИНЧИ РАСМИЙ СУҲБАТ

ПАРИЖ, 3 июль. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикаси билан Қўшма Штатларнинг вакиллари бугун Париждаги халқаро конференциялар уйида расмий суҳбатлашмоқ учун ўн биринчи марта тўпланишди.

Ҳар иккала мамлакат ҳукуматларининг қарорига мувофиқ Париждаги суҳбатлар 13 майдан бери ўтказилмоқда. Бу суҳбатлардан мақсад Американинг Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишларни ва унга қарши бошқа уруш ҳаракатларини ҳеч сўзсиз тўхтатиш тўғрисида битимга келишдир.

АМЕРИКАНИНГ ЯНА БЕШ САМОЛЁТИ УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 4 июль. (ТАСС). Вьетнам информация агентлигининг хабар беришича кейинги уч кун давомида Вьетнам Демократик Республикаси территорияси устида Американинг ВДР осмонига бостириб кирган 5 та самолёти уриб туширилган.

ЯНА БИР СУИҚАСД

НЬЮ-ЙОРК, 4 июль. (ТАСС). Кеча Пасадена яқинида (Калифорния штати) сенатор Роберт Кеннедининг қотили Сирхан Сирханнинг акаси Сайдалл Сирханга суиқасд қилинди.

ЮПИ агентлиги мухбирининг полиция маълумотларига асосланиб маълумот беришича Сайдалл машинада Лос—Анжелесдан уйига қайтиб келаётган пайтда номаълум кишилар икки марта унга қараб ўқ узганлар.

ХАЛҚОБОДДА МУЗЕЙ

Одамлар бўладики, улар ўз халқи, она-Ватани манфаати йўлида ҳалол меҳнат қилиб барчанинг юрагида меҳр-муҳаббат уйғотади. Бундай кишиларнинг бебаҳо хизматлари авлоддан авлодларга ўтиб бир умр қимматли ёдгорлик бўлиб қолади. Ана шундай халқ меҳрини қозонган кишилардан бири Усмон Юсупов эди.

Усмон ота умрининг сўнгги йилларида ҳам ажойиб ишлар қилди. У Янгийўл районидаги «Халқобод» комбинатига асос солди. Қуш учса қаноти куядиган асрий чўлларни мевазор боғларга айлантиришда ташаббусчи бўлди. Чўл бағридан бир неча минг гектар ерни тортиб олди, у ерга сув чиқариб мевали дарахтлар экдирди. Ана шу боғлар ҳозир республика пойтахти ва қардош республикалар меҳнаткашларини кўплаб мевалар билан таъминлашда катта манба бўлмоқда.

Усмон Юсупов вафотидан кейин комбинат унинг номи билан аталаяпти. Хўжалик порлоқ йўлдан кетаяпти. Агарда 1963 йилда бу ерда 6005 тонна узум қайта ишланган бўлса, 1967 йилга келиб 19256 тонна узум қайта ишланди. 1963 йилда комбинат 5 миллион 967 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган бўлса, юбилей йилида бу кўрсаткич 17 миллион 615 минг сўмга етди. Комбинатнинг ҳар бир ишчиси 1963 йилда 19 минг 3 сўмлик маҳсулот етиштирган бўлса, бу ўтган йили 38545 сўмни ташкил этди.

Ҳозир Усмон Юсупов номли бу комбинатда 4 та катта бўлим, 3 та совхоз, консерва ҳамда вино заводлари ишлаб турибди. Комбинатнинг қиёфасини янада кўркамлаштириш тўғрисида бош план ҳам тузилди.

2 июль комбинат ишчилари учун эсда қоладиган кун бўлди. Анвойи атиргуллар очилиб турган бино ёни гавжум. Бу ерга комбинат ишчи-хизматчилари, район партия ва совет ташкилотлари вакиллари Усмон Юсупов номли уй-музейнинг очилиш маросимида иштирок этишди.

Уй-музейни очилиш маросимида комбинат партия комитетининг секретари Аҳмедов, комбинат директорининг ўринбосари Айтметов, вино заводининг директори Абдуназаров, Янгийўл шаҳар ва район ҳарбий комиссари Исматов, 28-мактаб директори Нуриддинов, ишчилар комитетининг раиси Юсупов ўртоқлар гапиришди. Улар Усмон Юсупов номли комбинат ташкил бўлган даврдан то шу вақтгача қанчалик ривожланганлиги ҳақида, комбинатда шу қисқа даврда боғ ва мевазорлар 6 минг гектарга, кўпайгани, 1000 гектардан кўпроқ ерда узумзорлар барпо этилгани ҳақида гапирдилар. Бу ишларнинг амалга оширилишида Усмон отанинг қўшган ҳиссаси ҳақида тўлқинланиб сўзладилар. Шу комбинатда Усмон ота билан ишлаган 2-бригада бошлиғи Карим ота Абдувалиев қизил лентани кесиб музейни очади.

Музей 4 бўлимдан иборат. Кираверишдаги хонада Усмон ота билан комбинатни ташкил қилишда ишлашган кишиларнинг портретлари қўйилган, иккинчи хонада комбинатнинг бош план макети, 3-хонада вино заводи маҳсулотларидан намуналар бўлса, 4-хонада шу комбинатдаги консерва заводида ишлаб чиқарилган маҳсулотларидан намуналар қўйилган.

Комбинат ишчиларининг ташаббуси билан яратилган бу уй-музейни кўрган ҳар бир киши комбинатнинг ривожланишига оид фактлар билан яқиндан танишади.

Комбинат ишчилари келгусида бу уй-музейни Усмон Юсуповнинг халққа кўрсатган хизматларини акс эттирувчи экспонатлар билан тўларок жиҳозлаш учун ҳаракат қилишаяпти.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

Суратда: «Халқобод» комбинатида очилган Усмон Юсупов номидаги уй-музей.

ҲИМОЯ БЎШ, ҲУЖУМ СУСТ

«Пахтакор» ҳимоячилари ўз вазифаларини тушуниб олгунларича «Шахтёр» ҳужумчиси Евсеенко жуда тезлик билан штраф майдончасига кириб келиб, кучли зарб билан ҳисобни очди. Бу «Шахтёр»—«Пахтакор» учрашувидаги ҳамшаҳарларимиз ҳимоясининг бўшлигини кўрсатувчи ягона мисол эмас. «Пахтакор дарвозасига кейин яна иккита тўп киритилди. Бу тўплар ҳам ҳимоячиларимизнинг хатолари, дарвозабон Любарцевнинг ишончсизлик билан ўйнаши оқибати бўлди. 23-минутда Базилевич ҳисобни 2:0 га етказган бўлса, 68-минутда Любарцев зарб билан урилган тўпни ушлаб қололмагач, Огирчук 3-тўпни киритди. «Пахтакор» ҳужумчилари эса майдон эгалари дарвозасига айтарлик хавф сололмадилар. Ҳисоб 0:3.

Донецк шаҳрида бўлган бу ўйин «Пахтакор» командасининг ҳимояни яхши ташкил эта олмаётганлигини яна бир бор кўрсатди. Ҳозир тошкентликлар 20 та команда ичида энг кўп тўп ўтказиб юборган коллективлардан бири бўлиб қолди.

Мамлакат чемпионати 16-турдаги бошқа учрашувлар қуйидаги натижаларни берди: «Динамо» (Тбилиси)-«Динамо» (Киев)—1:1; Тўпларни учрашувнинг биринчи бўлимида Хурцилава ва Пузач киритди. Тбилисиликлар бу ўйинда ўзларининг мамлакат чемпионатидаги 1300-тўпини урдилар.

«Динамо» (Кировобод)-ЦСКА —1:0. Кировободликлар Эйнуллаев киритган ягона тўп билан кучли рақибларини мағлубиятга учратдилар.

«Нефтчи»-«Динамо» (Москва)—2:1. Тўпларни Маркаров, Туаев ва динамочи Козлов урди.

«Арарат»-«Черноморец»—0:2. Тўпларни Сенач урди.

«Заря»-«Қайрат»—1:1. (Проданец ва Тягусов), «Торпедо» (Кутаиси)-«Динамо» (Минск)—0:1 (11 метрдан Малофеев).

СКА-«Зенит»—3:1 (Еськов, Копаев иккита ва Вьюн).

«Локомотив»—«Торпедо» (Москва) —1:1 (Стрельцов ва Атамалян).

Турнир жадвалидаги аҳвол қуйидагича:

Командалар	У.	Т.	О.
1. «Спартак»	16	29—12	26
2. «Динамо» К.	17	21—11	24
3. «Динамо» Тб.	16	12—5	20
4. «Торпедо» М.	16	25—16	19
5. «Локомотив»	16	15—10	19
6. «Динамо» Мн.	16	14—9	19
7. «Шахтёр»	16	14—13	17
8. «Зенит»	16	15—16	17
9. «Нефтчи»	16	14—13	16
10 ЦСКА	16	14—14	16
11. «Черноморец»	16	18—19	16
12. «Кр. Советов»	16	12—12	15
13. «Заря»	17	9—17	15
14. СКА	16	20—23	14
15. «Пахтакор»	16	16—23	14
16. «Динамо» М.	17	17—21	13
17. «Кайрат»	16	13—16	13
18. «Арарат»	16	12—19	11
19. «Торпедо» Кт.	16	12—22	11
20. «Динамо» Кр.	16	6—17	9

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55—Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00—Хунук ўрдакча (мультфильм). 18.20—Телеянгиликлар, 18.35—Инсон ва қонун, 19.00—Меҳмондўст Анатолия (ҳужжатли фильм), 19.20—Ажойиб кайфият. Концерт. 20.00—Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05—Телеянгиликлар, 20.20—Навоий элларда ва дилларда, 21.10—Илғор ғаллакорларга тенглашинг! 21.30—Амалга ошмаган дуэль (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
13.00 дан—Москва кўрсатади.
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. Инглиз тилидан якунловчи машғулот (студентлар учун), 18.30—Тарих (рус тилида), 19.00—Математика.

20.00 дан—Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00—Спорт оти (телефильм).

Рус тилида: 20.20—Бақа малика (мультфильм), 21.00—Кинокамера айблайди (ҳужжатли фильм), 21.45—Мафтун сайёҳ (телеспектакль).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—5/VII да Жон қизлар, 6/VII да Тошболта ошиқ, 7/VII да Ёшликда берган кўнгил.

КИНО

Сангам—САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 4 ва кеч 8 да).

Канйют ғорининг сири—«ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кундуз соат 3.20 ва кеч 8.20 минутда, ўзбек тилида).

Капрал револьвери — НАВОИЙ номли, «МОСКВА», Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Уста—жаллод—«ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Виктор Чернишёвнинг уч куни —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора автомобиль — НАВОИЙ номли.

Канйют ғорининг сири—«ФЕСТИВАЛЬ».

Уста—жаллод—«ХИВА».

Мени топ—ТЕЛЬМАН номли.

2-ТОШКЕНТ УЙ ҚУРИШ КОМБИНАТИГА
монтажчилар, бетончилар, кранчилар, тонелажчилар, саноат жиҳозларини тузатиш бўйича слесарлар, сантехник слесарлар, электр пайвандчилар, электр газ пайвандчилари, газда қирқувчилар, дурадгорлар, бўёқчилар, сувоқчилар, қурувчи инженер ва техниклар, буғ қозонлари машинистлари ва машинист ёрдамчилари, катта бухгалтерлар, бухгалтерлар ҳисобчилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

10 синф маълумотига эга бўлган, ҳеч қандай касби бўлмаган кишилар учун қурилиш касбларини эгаллашлари учун курслар ташкил қилинган.

Ёлғиз кишиларга ётоқхона, оилалиларга бир йил ичида уй берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент—69, Чуқурсой, (7 троллейбуснинг «Чуқурсой», 58 автобуснинг «2 уй қуриш комбинати» бекатлари).

Главташкентстрой
153-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА
сувоқчилар, ғишт терувчи—монтажчилар, дурадгорлар, бетончи-монтажчилар, арматурчилар, ёрдамчи ишчилар, электр-газ пайвандчилари, электромонтёрлар, мотористлар (аёллар), слесарлар, бухгалтерлар, қурилиш усталари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор массиви, 3-квартал, 25 уй кадрлар бўлими (3, 14, 26, 27, 54 автобусларнинг, 7, 9 троллейбусларнинг «153-Қурилиш тресты», 9, 11, 15 трамвайларнинг «Чилонзор кўчаси» бекатлари).

ҲУНАР ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БЎЙИЧА
Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг
ДАВЛАТ КОМИТЕТИГА
машинистка, катта бухгалтерлар, кассирлар, бухгалтер-ревизор

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пушкинский кўчаси, 7-уй. Телефонлар: В-3-06-44, В-3-06-81.

Ташхозкультторг коллективи савдо директори Б. Ш. Болтабоевага онаси Жуманиса БОЛТАБОЕВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 16550. № 1897. ИНДЕКС — 64698.